

วารสารรัฐศาสตร์

MBU มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Journal of Political Science MBU

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 มีนาคม-เมษายน 2566 Vol.3 No.2 March-April 2023

P-ISSN : 2773-9139 (Print)

E-ISSN : 2773-9147 (Online)

วารสารรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Journal of Political Science

Mahamakut Buddhist University

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน 2566)

Vol 3 No.2 (March-April 2023)

วัตถุประสงค์

วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นวารสารวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้าน รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบาย สาธารณะ สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 3 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้ง ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการ พิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน บทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกอง บรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน - ตุลาคม

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

เจ้าของ

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 248 หมู่ที่ 1 ถนนศาลายา - นครชัยศรี
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทร 02-444-6000 ต่อ 1147
E-mail : journalpoliticalsciencembu@gmail.com

ที่ปรึกษา

พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระเทพศากยวงศ์บัณฑิต, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมงคลธรรมวิธาน, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหามหวินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหาฉัตรชัย สุธตตชโย, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, ดร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการบริหาร

พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

🌸 หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

🌸 กองบรรณาธิการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. อีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

มหาวิทยาลัยรังสิต

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ธโสธร ตู้อทองคำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินิจ ผาเจริญ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล พรหมกุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒิพงษ์ บัวชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ดร.ประกาศ แก้วเกตุพงษ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พระมหาจำนงค์ ผมไผ่, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.ธีรดนัย กัปโก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.ภูษิต ปุณรัตน์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.เรียงดาว ทวะชาลี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีเสด็จ กองแกน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ประจวบ ประเสริฐสังข์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ดร.เกษภา ผาทอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ดร.จักรี ศรีจารุเมธญาณ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฤติกา ชนะกุล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระครูธรรมศุต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหานรงค์ศักดิ์ วิริยโร,ดร.

นักวิชาการอิสระ

พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

นางสาวณัฐฐา แจ่มอักษร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

ดร.เกษภา ผาทอง

โทร.061-0186156, Line ID: Ketsada11

e-mail: ketsada.iadp@gmail.com

พระครูธรรมศุต

โทร.09-35549591, Line ID: 0935549591

e-mail: Suttipod555@gmail.com

นางสาวอริษา เอี่ยมวิสัย

โทร.0969703934 Line ID: ati22ticha

Email : lek22nunti@gmail.com

ฝ่ายกฎหมาย

นายชัยวิทย์ ฤทธิพิชัยวัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พิสูจน์อักษร

รศ.ดร.ปราณีต ม่วงนวล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระยา

อาจารย์ ธนะชัย สามล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ออกแบบปก

นายสุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์

นักวิชาการอิสระ

จัดรูปเล่ม

นายสมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

พิมพ์ที่

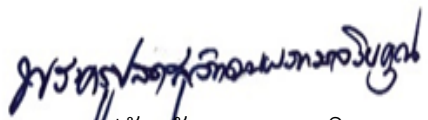
ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0574 7, 0 2909 1633 www.vru.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 ประจำปีพุทธศักราช 2566 บทความที่ได้รับการคัดเลือกให้เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ เนื้อหาสาระของบทความยังคงเนื้อหาสาระที่หลากหลาย มีจำนวนบทความทั้งหมด จำนวน 7 เรื่อง เป็นบทความวิจัย ทั้งหมด 7 เรื่อง วารสารผ่านการประเมินคุณภาพวารสารใหม่เข้าสู่จากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) ให้วารสารจัดอยู่กลุ่มที่ 2 ระยะเวลาการรับรองคุณภาพวารสารตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2565 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2567 และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับบัณฑิต ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(ข)
สารบัญ	(ช)

บทความวิจัย : Research Article

บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการส่งเสริมประชาธิปไตย: ศึกษาบ้านคลองกก หมู่ 12 ตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร	1-15
ROLE OF VILLAGE COMMITTEE IN PROMOTING DEMOCRACY: THE CASE STUDY OF KHLONG KOK VILLAGE, MOO 12, BANKUAN SUBDISTRICT, LANG SUAN DISTRICT, CHUMPHON PROVINCE	
ณภัทร ดำนิล, ภาวิดา รังษี และ อนิรุต หนูปลอด	
การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	16-33
SYNTHESIS OF KNOWLEDGE OF INNOVATIONS IN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION	
อัยรวิ วีระพันธ์พงศ์, พิจักษณ์ ภู่อะกุล และ หัสชากร วงศ์สายัณห์	
สถานะองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	34-52
THE STATUS OF FISCAL KNOWLEDGE IN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS	
หัสชากร วงศ์สายัณห์, พิจักษณ์ ภู่อะกุล และ อัยรวิ วีระพันธ์พงศ์	
การสำรวจองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	53-74
A SURVEY OF KNOWLEDGE OF HUMAN RESOURE DEVELOPMENT IN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION	
พิจักษณ์ ภู่อะกุล	
ประสิทธิผลการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี	75-88
EFFECTIVENESS OF THE ELDERLY ALLOWANCE SERVICE OF KHU KHOT MUNICIPALITY, LAM LUK KA DISTRICT, PATHUM THANI PROVINCE	
สุทิน นพเกตุ, รัชต์ฐิพร กัลยาณมิตร, ศักดา ศิริภัทรโสภณ, อนงค์วรรณ เทพสุทิน, ภัณธนา สนเจริญ และ สุชาติ อุทัยวัฒน์	

**คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของ
ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแมริม อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่** 89-105

DESIRABLE LOCAL POLITICAL LEADERSHIP CHARACTERISTICS ACCORDING TO
PEOPLE'S OPINIONS IN MAE RIM SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, MAE RIM DISTRICT,
CHIANG MAI PROVINCE

สุดเขต สกุลทอง, วินิจ ผาเจริญ และ นิติกายจน์ นาคประสม

**การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาล
จักรวรรดิ** 106-121

DEVELOPMENT OF WORK LIFE QUALITY OF POLICE OFFICERS, CHAKRAWAT
METROPOLITAN POLICE STATION

ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง และ กมลพร กัลยาณมิตร

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน 122-143

บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการส่งเสริมประชาธิปไตย: ศึกษา
บ้านคลองกก หมู่ 12 ตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร*

ROLE OF VILLAGE COMMITTEE IN PROMOTING DEMOCRACY: THE
CASE STUDY OF KHLONG KOK VILLAGE, MOO 12, BANKUAN
SUBDISTRICT, LANG SUAN DISTRICT, CHUMPHON PROVINCE

ณภัทร ดำนิล¹, ภาวิดา รังษี² และ อนิรุต หนูปลอด³

Napat Damnil¹, Pawida Rungsee² and Anirut Nuplord³

¹⁻³มหาวิทยาลัยแม่โจ้

¹⁻³Maejo University, Thailand

Corresponding author E-mail: pawida@mju.ac.th

Received 20 February 2023; Revised 29 March 2023; Accepted 13 April 2023

บทคัดย่อ

คณะกรรมการหมู่บ้านมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในหมู่บ้าน โดยทำ
วิจัยที่บ้านคลองกกฯ ซึ่งได้รับรางวัลต้นแบบประชาธิปไตยดีเด่นของจังหวัดชุมพร พ.ศ. 2565
บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเข้าใจของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ
ที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย 2) ศึกษาวิธีการส่งเสริมประชาธิปไตยของ
คณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ และ 3) ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาใน
ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ ใช้วิธีการวิจัยเชิง
คุณภาพ สัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแบบสอบถามถึงโครงสร้างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 คน ได้แก่

* ณภัทร ดำนิล, ภาวิดา รังษี และ อนิรุต หนูปลอด. (2566). บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการส่งเสริมประชาธิปไตย:
ศึกษากองกก หมู่ 12 ตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราช
วิทยาลัย, 3(2), 1-15.

Napat Damnil, Pawida Rungsee and Anirut Nuplord. (2023). Role of Village Committee in Promoting
Democracy: The Case Study of Khlong Kok Village, Moo 12, Bankuan Subdistrict, Lang Suan District,
Chumphon Province. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(2), 1-15.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jpsmbu.2023.5>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

คณะกรรมการหมู่บ้าน 6 คน ประชาชนในหมู่บ้าน 3 คน และเจ้าพนักงานปกครอง 1 คน ร่วมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านบุคคลและแหล่งข้อมูล จากนั้นใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) คณะกรรมการหมู่บ้านเข้าใจความหมายของประชาธิปไตยในด้านที่เป็นระบอบการปกครองหลักของประเทศ รวมถึงเป็นหลักการที่อยู่ในวิถีชีวิตที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งและพัฒนา 2) คณะกรรมการหมู่บ้านมีวิธีการส่งเสริมประชาธิปไตยโดยมุ่งเน้นการประชุม ปรึกษาหารือ และลงคะแนนเสียงในเรื่องต่าง ๆ มีการประสานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อช่วยจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย 3) ปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้านมีน้อยมาก เช่น การไม่รู้ถึงกฎระเบียบใหม่ ๆ ไม่ถนัดในงานด้านเอกสาร ซึ่งแก้ไขได้ด้วยการหาความรู้จากสื่อออนไลน์ แต่โดยภาพรวมแทบไม่พบปัญหาเพราะมีการทำงานที่เน้นการประชุม รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย ประกอบกับบ้านคลองกกฯ เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก คนต่างถิ่นย้ายเข้ามาอยู่น้อย ประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกันเหมือนญาติ ช่วยเหลือกัน ร่วมมือ ร่วมใจกันพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ

คำสำคัญ: คณะกรรมการหมู่บ้าน, ประชาธิปไตย, จังหวัดชุมพร

Abstract

Village committee holds an important role in promoting democracy within their respective village. This study was conducted in Khlong Kok village, which received the Chumphon's master reward of excellency in democracy in 2022. This article aims to 1) Study the understanding of Khlong Kok village committee in the democratic government, 2) Study the method of promoting democracy of Khlong Kok village committee, and 3) Study the problems and solutions to democracy promotion of Khlong Kok village committee. This study is a qualitative study conducted with in-depth interviews and semi-structured interviews with ten key informants: six the village committee, three the public, and an administrative staff. This study also incorporated non-participant

observation and individual and data source triangulation. The data collected was then analyzed using content analysis.

The result revealed that 1) the village committee understood the meaning of democracy as a main regime and a principle to lead to a strong and developed community. 2) The village committee promoted democracy by organizing meetings, discussions, and voting opportunities, as well as coordinating with external agencies for assistance in hosting democracy-promoting activities. 3) The operation saw very few issues, such as the lack of knowledge of new rules and regulations and incompetent paperwork capability. These issues can be resolved by online learning. In general, no major issue was found due to the nature of their work mostly comprised of meetings and listening to every party's opinion. It also helps that Khlong Kok village is a small village, rarely have foreigners moved to live in the village. Where the people live together like a family who help each other, collaborate, and aim to develop their community together.

Keywords: Village committee, Democracy, Chumphon Province

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แบ่งการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่น โดยที่ราชการส่วนกลางใช้หลักการรวมอำนาจการปกครองดังเช่นในอดีต ราชการส่วนภูมิภาคใช้หลักการแบ่งอำนาจการปกครองและราชการส่วนท้องถิ่นใช้หลักการกระจายอำนาจ (ภิรมย์พร ไชยยนต์, 2557)

ราชการส่วนภูมิภาคหรือการปกครองท้องถิ่นที่เป็นอีกหนึ่งภารกิจสำคัญที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง เริ่มต้นขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 โดยมีการตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ.116 (พ.ศ. 2440) ขึ้น ต่อมาในรัชสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.

2457 ขึ้นใช้บังคับแทนและใช้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (กระทรวงมหาดไทย, 2565) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เล็กที่สุดคือหมู่บ้าน ในแต่ละหมู่บ้านกำหนดให้มีผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตหมู่บ้าน มีที่มาจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้านนั้นและในแต่ละตำบลกำหนดให้มีกำนัน 1 คน มีอำนาจหน้าที่ปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตตำบล มาจากการคัดเลือกของผู้ใหญ่บ้านในตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นฟันเฟืองที่สำคัญในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” แก่พี่น้องประชาชนเพราะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับประชาชน ทราบถึงสภาพปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่หมู่บ้าน เป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างประชาชนกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในพื้นที่รับผิดชอบของตน อีกทั้งยังเป็นผู้ปฏิบัติงานตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ แต่เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเกิดประสิทธิภาพและเอกภาพมากขึ้น ในเวลาต่อมากฎหมายจึงกำหนดให้หมู่บ้านหนึ่งมีคณะกรรมการหมู่บ้านคณะหนึ่ง มีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน (สมศักดิ์ แย้มพันธุ์นัย, 2560) ประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์กรส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ประชาชนในหมู่บ้านเลือก ทั้งนี้ในหมู่บ้านหนึ่งจะมีคณะกรรมการหมู่บ้านอย่างน้อย 12 คน ซึ่งในระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 กำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีคณะทำงานด้านต่าง ๆ 7 ด้าน รวมถึงด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่ส่งเสริมอุดมการณ์และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย (กระทรวงมหาดไทย, 2564) เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านอยู่ร่วมกันอย่างมีเหตุผล มีสันติวิธี ปฏิบัติตามเสียงข้างมาก รับฟังเสียงข้างน้อย มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสังคม เสียสละ รับผิดชอบต่อส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2559) อีกทั้งกระทรวงมหาดไทยยังมีแผนยุทธศาสตร์ในแต่ละปีที่ผ่านมา ดังเช่นแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2566-2570 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน มีเป้าหมายให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินและสังคมสงบสุข จึงได้จัดโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขขึ้นอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมของโครงการมีการคัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบประชาธิปไตยจากระดับอำเภอไปจนถึงระดับจังหวัด

บ้านคลองกก หมู่ 12 ตำบลบ้านควน อำเภอลำสนธิ จังหวัดชุมพร เป็นหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลต้นแบบประชาธิปไตยดีเด่นของจังหวัดชุมพร ประจำปี พ.ศ. 2565 (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2565) ความสำเร็จดังกล่าวนำมาสู่คำถามการวิจัยว่าคณะกรรมการหมู่บ้านบ้านคลองกกฯ มีวิธีการเสริมสร้างประชาธิปไตยในชุมชนอย่างไร ซึ่งผลจากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในหมู่บ้านอื่นที่มีวิถีชีวิตใกล้เคียงกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกก หมู่ 12 ตำบลบ้านควน อำเภอลำสนธิ จังหวัดชุมพร ที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
2. เพื่อศึกษาวิธีการส่งเสริมประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกก หมู่ 12 ตำบลบ้านควน อำเภอลำสนธิ จังหวัดชุมพร
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกก หมู่ 12 ตำบลบ้านควน อำเภอลำสนธิ จังหวัดชุมพร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน หรืออาจมากกว่านั้น ขึ้นอยู่กับความอึดตัวของข้อมูล ได้แก่
 - 1) คณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ จำนวน 6 คน แบ่งเป็นการสัมภาษณ์คณะกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง 5 คน และคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ประชาชนในหมู่บ้านเลือก 2 คน ทั้งหมดเป็นการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง เกณฑ์การคัดเลือกคือต้องเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ โดยสอบถามความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ เกณฑ์การคัดออกคือกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลนั้นประสงค์จะขอถอนตัวจากการให้ข้อมูล
 - 2) เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ (ปลัดอำเภอ) ฝ่ายงานปกครอง จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของนายอำเภอในการควบคุมดูแลการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นการ

คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง เกณฑ์การคัดเลือกพิจารณาจากการเป็นบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน เกณฑ์การคัดออกพิจารณาจากความสัมพันธ์ที่จะถอนตัวจากการให้ข้อมูล

3) ประชาชนในบ้านคลองกกฯ จำนวน 3 คน ใช้การคัดเลือกแบบก๊อปปี้หิมะหรือแบบลูกโซ่ โดยสอบถามจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสองกลุ่มที่ได้ทำการสัมภาษณ์ไปก่อนหน้านี้ เกณฑ์การคัดเลือกคือความยินยอมของผู้ให้ข้อมูล รวมถึงเป็นบุคคลที่มีเวลาและความสามารถในการพูด สื่อสารให้ข้อมูลต่าง ๆ ได้ เกณฑ์การคัดออกคือกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลจะขอถอนตัวจากการให้ข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างชนิดปลายเปิดซึ่งจัดทำเค้าโครงคำถามในการสัมภาษณ์จากวัตถุประสงค์การวิจัยแต่ละข้อ และแบบจดบันทึกการสังเกตขณะเก็บข้อมูลในชุมชน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน 2565 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยทำการสัมภาษณ์คนละประมาณ 50 นาที การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมการประชุมหมู่บ้าน และการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล และด้านบุคคลตั้งที่มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 กลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และตามวิธีการรวบรวมข้อมูล เช่น ข้อมูลจากเอกสาร ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ข้อมูลจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของประเด็นต่าง ๆ อย่างรอบด้าน และนำเสนอข้อค้นพบด้วยการบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยภาพถ่าย ไม่เปิดเผยชื่อจริงของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่จะใช้รหัสแทนชื่อผู้ให้ข้อมูล เช่น A11 B12 เป็นต้น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ความเข้าใจของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ ที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย พบว่าคณะกรรมการหมู่บ้านมีความเข้าใจต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยใน 2 มิติ ดังนี้ มิติแรก ความเข้าใจว่าประชาธิปไตยคือ

ระบอบการปกครองหลักของประเทศ และมิติที่สอง ความเข้าใจประชาธิปไตยในเชิงหลักการ ว่าเป็นการปกครองที่ทุกคนมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน แม้จะยึดเสียงข้างมากในการปกครองแต่ก็ไม่ละเลยเสียงข้างน้อย ดังที่ A11 กล่าวว่า

“เราจะต้องทำตามเสียงข้างมากแต่อย่าลืมเสียงข้างน้อย ต้องเอามาพิจารณาเหมือนกัน” (A11. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2566)

ทั้งนี้ คณะกรรมการหมู่บ้านคิดว่าประชาธิปไตยมีอยู่ในวิถีชีวิต เพราะการอยู่ในชุมชน เป็นการอยู่ร่วมกันของคนส่วนใหญ่ที่ต้องรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ช่วยเหลือกัน รวมถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ดังที่ A11 กล่าวว่า

“ประชาธิปไตยในชุมชนคือการช่วยเหลือกันในชุมชน” (A11. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2566)

ผลจากการที่ชุมชนมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เป็นชุมชนที่ดีและมีการพัฒนา ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้านควรมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยเพราะเป็นคณะทำงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีบทบาทมากและดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยเปรียบเทียบบทบาทการทำงานกับคณะรัฐมนตรีในการบริหารประเทศ ดังที่ A11 กล่าวว่า

“คณะกรรมการเปรียบเหมือนคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่ดูแลทุก ๆ อย่างในหมู่บ้านผ่านการประชุม” (A11. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2566)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 วิธีการส่งเสริมประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ พบว่าคณะกรรมการหมู่บ้านมีการประชุม แสดงความคิดเห็นร่วมกันในเรื่องการทำงานและการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน ก่อนนำเรื่องเข้าที่ประชุมหมู่บ้านเพื่อทำประชาคม คนที่มีบทบาทอย่างมากคือผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่เรียกประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน และแบ่งงานให้กับคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายต่าง ๆ ตามประสบการณ์ของแต่ละคน ดังที่ A14 ซึ่งเคยเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กล่าวว่า

“เมื่อก่อนเป็นประธาน อสม. พอออกจาก อสม. ผู้ใหญ่เลยเลือกมาให้เป็น
คณะกรรมการหมู่บ้านอยู่ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข...” (A14.
สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

คณะกรรมการหมู่บ้านมีวิธีการส่งเสริมประชาธิปไตยให้กับประชาชนในหมู่บ้าน โดย
ดำเนินการในด้านที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและการอยู่ร่วมกัน ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ผู้ใหญ่บ้านจัดให้มีการประชุมหมู่บ้านทุก
วันที่ 8 ของเดือน เพื่อปรึกษาหารือเรื่องต่าง ๆ และมีกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านทุกวันเสาร์ที่
2 ของเดือน แต่ถ้าประชาชนในหมู่บ้านไม่พร้อมก็จะประชุมกันว่าควรเลื่อนหรือไม่ ซึ่งทั้งสอง
กิจกรรมนี้ประชาชนในหมู่บ้านเข้าร่วมเป็นอย่างดี ดังที่ A15 กล่าวว่า

“หมู่ 12 มีการพัฒนาหมู่บ้านทุกเดือนโดยเชิญคณะกรรมการหมู่บ้านและ
ประชาชนในหมู่บ้านให้มาเข้าร่วมพัฒนา ถ้าหากว่าคนในหมู่บ้านไม่พร้อมก็จะ
ประชุมกันว่าควรเลื่อนหรือไม่ ประชาชนในหมู่บ้านให้ความร่วมมือดีมาก”
(A15. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

2) ด้านการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน คณะกรรมการ
หมู่บ้านจะนำเรื่องที่ต้องตัดสินใจร่วมกันมาหารือในที่ประชุมหมู่บ้าน ให้ชาวบ้านได้แสดงความ
คิดเห็น หรือหากเป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นก็ให้ชาวบ้านเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาและยกมือ
เพื่อลงคะแนนในข้อเสนอดังกล่าว โดยใช้เวลาในการตัดสินใจ การดำเนินการดังกล่าวทำให้
มีการกำหนดกฎของหมู่บ้าน 11 ข้อ ได้แก่

- ข้อ 1 ห้ามเล่นการพนันทุกชนิดในหมู่บ้าน
- ข้อ 2 ห้ามดื่มสุราและของมึนเมาขณะขับขี่ยานพาหนะ
- ข้อ 3 ห้ามเสพและจำหน่ายยาเสพติดที่ผิดกฎหมายทุกชนิด
- ข้อ 4 ห้ามลักขโมยสิ่งของของคนอื่นโดยเด็ดขาด
- ข้อ 5 ห้ามยิงปืนในหมู่บ้านโดยไม่มีเหตุอันควรทั้งกลางวันและกลางคืน
- ข้อ 6 ห้ามทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภายในหมู่บ้าน
- ข้อ 7 ต้องเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของหมู่บ้านและเลิกประชุมพร้อมกัน
- ข้อ 8 ต้องเข้าร่วมพัฒนาหมู่บ้านและร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านทุกครั้งตามมติที่ประชุม
- ข้อ 9 ต้องช่วยกันสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน

ข้อ 10 ถ้ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในหมู่บ้านต้องรีบแจ้งให้ผู้นำหมู่บ้านทราบทันที

ข้อ 11 ถ้าทำผิดกฎระเบียบหมู่บ้าน ข้อ 1-10 จะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหมู่บ้าน เช่น เงินกู้จากกองทุนหมู่บ้าน เงินค่าทำศพ เป็นต้น

ทั้งนี้หากมีคนไม่เคารพกฎของหมู่บ้าน กระทำการที่ก่อให้เกิดผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน คณะกรรมการหมู่บ้านจะเรียกบุคคลนั้นมาพูดคุย ตักเตือน หากทำผิดอีกก็จะลงโทษด้วยการไม่ให้ความช่วยเหลือใด ๆ ดังที่ B11 กล่าวว่า

“อันดับแรก จะเรียกคุยปรับความเข้าใจ ตักเตือนเพราะหมู่บ้านนี้อยู่กันแบบ
ญาติพี่น้อง ถ้ายังทำผิดอีกก็จะไม่ได้รับการช่วยเหลือจากหมู่บ้านและ
ดำเนินการตามกฎหมาย” (B11. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

3) ด้านการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ผู้ใหญ่บ้านจะมีการประชุมหมู่บ้าน ให้ประชาชนในหมู่บ้านแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของแต่ละฝ่าย เพื่อสรุปออกมาให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็น จากนั้นจึงให้ลงคะแนนตัดสิน ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยยึดเสียงข้างมากแต่ไม่ละเลยเสียงข้างน้อย

4) ด้านการสร้างความร่วมมือ ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น การมีคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้ามารณรงค์ด้านการเลือกตั้ง การที่ทำการปกครองอำเภอหลังสวน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เข้ามาส่งเสริมประชาธิปไตยตามโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยให้ความรู้และจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ด้านความมั่นคง นโยบายของรัฐ การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย จนทำให้บ้านคลองกกา ได้รับรางวัลต้นแบบประชาธิปไตยดีเด่นของจังหวัดชุมพร ประจำปี พ.ศ. 2565

กล่าวได้ว่าวิธีการส่งเสริมประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกา สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม การรับฟังเสียงข้างมากแต่ไม่ละเลยเสียงข้างน้อย การเคารพสิทธิของผู้อื่น รวมถึงการเคารพและปฏิบัติตามกฎของหมู่บ้านซึ่งมีความสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกา พบว่ามีแต่ A11 เท่านั้นที่สะท้อนปัญหาเรื่องการขาดความรู้ในงานเอกสาร กฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น

กฎระเบียบเกี่ยวกับการเลือกตั้ง สส. รูปแบบใหม่ ส่วนผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนอื่นกล่าวว่าไม่พบปัญหาในการทำงานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย วิเคราะห์ได้ว่าเพราะเหตุผลดังนี้

1) วิธีการทำงานที่ใช้การประชุมปรึกษาหารือ รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายเป็นหลัก ทั้งในการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านและการประชุมหมู่บ้าน

2) ลักษณะของหมู่บ้านที่เป็นชุมชนขนาดเล็ก ประชากรไม่มาก และอาศัยอยู่ร่วมกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงรุ่นลูกหลาน มีคนต่างถิ่นเข้าไปอาศัยอยู่น้อย ประชาชนจึงอยู่กันแบบพี่น้อง ช่วยเหลือกัน และให้ความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ เมื่อเกิดปัญหาก็สามารถพูดคุยทำความเข้าใจกันได้ง่าย

ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหาในการทำงานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านคลองกกฯ และหมู่บ้านอื่น ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ดังนี้

1) ควรมีความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการเผยแพร่ความรู้และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตยในหมู่บ้าน

2) คณะกรรมการหมู่บ้านต้องหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการทำงานเสมอ โดยแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงง่ายที่สุดคือแหล่งข้อมูลออนไลน์

3) คณะกรรมการหมู่บ้านต้องทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เคารพสิทธิของผู้อื่นจะทำให้ประชาชนในหมู่บ้านเชื่อถือ และทำงานง่ายขึ้น

4) เมื่อเกิดปัญหาหรือต้องตัดสินใจในเรื่องสำคัญที่กระทบต่อคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน ต้องมีการประชุม แสดงความคิดเห็น และทำประชาคมติวร่วมกัน

อภิปรายผล

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ มีหลายปัจจัย เช่น ภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้าน การร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาหมู่บ้านของประชาชนและคณะกรรมการหมู่บ้าน การทำงานเป็นเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกหมู่บ้าน สอดคล้องกับการวิจัยของ ศิลปชัย จันทรมีศรี และคณะ (2562) ที่พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านมากที่สุดคือ ภาวะผู้นำ รองลงมาคือการพัฒนาบุคลากร แรงจูงใจ การมีส่วนร่วม การทำงานกับเครือข่ายทางสังคม และการปรับตัวภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ อย่างไรก็ตามในปัจจัยสุดท้ายยังเป็นสิ่งที่

คณะกรรมการหมู่บ้านคลองกกจะต้องพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อเรียนรู้และเข้าใจกฎระเบียบใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

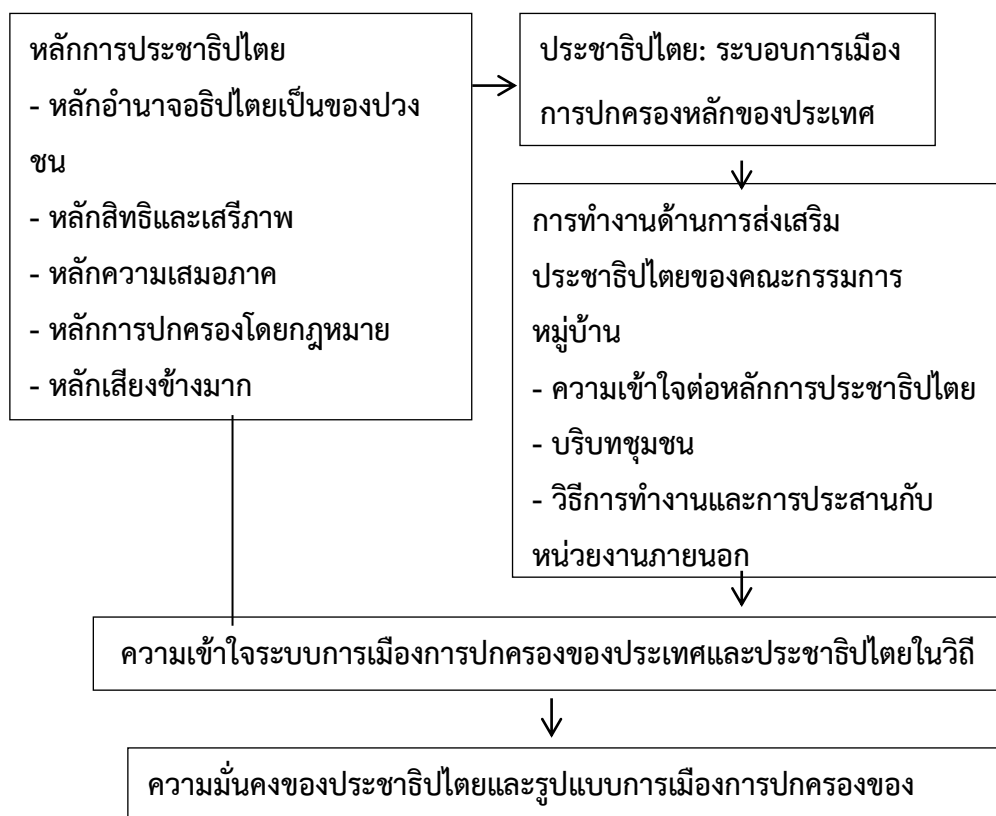
2. บ้านคลองกกฯ เป็นหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลต้นแบบประชาธิปไตยดีเด่นของจังหวัดชุมพร ประจำปี พ.ศ. 2565 จากผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการหมู่บ้านมีการสร้างความร่วมมือ ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย และหนึ่งในสาเหตุที่คณะกรรมการหมู่บ้านแทบไม่ประสบปัญหาในการดำเนินงานคือบริบทชุมชนซึ่งเป็นชุมชนขนาดเล็ก มีประชากรไม่มาก คนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันแบบพี่น้อง ช่วยเหลือกัน เพราะอาศัยอยู่ในหมู่บ้านตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ทั้งสองปัจจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รณยุทธ โพธิ์ชัย และเชิงชาญ จงสมชัย (2560) เรื่องความสำเร็จในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด บ้านนาเจริญ หมู่ที่ 11 ตำบลนาบอน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

3. วิธีการทำงานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ ที่สำคัญคือการประชุม แสดงความคิดเห็นร่วมกันในเรื่องการทำงานและการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรวิต เพ็ชรมาตศรี (2565) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบลนาโพธิ์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พบว่าคนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

4. การที่บ้านคลองกกฯ ได้รับรางวัลต้นแบบประชาธิปไตยดีเด่นของจังหวัดชุมพร ประจำปี พ.ศ. 2565 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการหมู่บ้านประสบความสำเร็จในการส่งเสริมประชาธิปไตยในระดับหนึ่ง แต่กลับไม่พบมุมมองเรื่องการสร้าง สืบต่อ หรือถ่ายทอดการทำงานให้กับคนรุ่นใหม่ จึงควรเพิ่มข้อเสนอของ เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์ (2563) ซึ่งกล่าวถึงกิจกรรมและยุทธศาสตร์เพื่อเป็นต้นแบบ (Model) ที่เหมาะสมในกระบวนการสร้างหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งโดยใช้หลักพลเมืองดี วิธีประชาธิปไตยด้วยการเตรียมเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่ใส่ใจประชาธิปไตยซึ่งเปรียบได้กับการเตรียมความพร้อมของชุมชน (การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเตรียมเยาวชน)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ที่มา: ผู้เขียน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยคือหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะถูกนำมาปฏิบัติทั้งในวิถีชีวิตและในระบบการปกครองของประเทศ แต่เมื่อรัฐมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอยู่แล้ว ควรต้องมีการสร้างประชาธิปไตยในระดับชุมชนควบคู่กันไปด้วย ดังที่มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่ และการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 ขึ้น แต่การทำงานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยให้ประสบความสำเร็จต้องมีปัจจัยประกอบ ได้แก่ มุมมอง ความเข้าใจ ความหมายของการปกครองในระบบประชาธิปไตย บริบทของชุมชนที่เอื้ออำนวย วิธีการทำงานที่สอดคล้องกับวิถีของชุมชน เช่น การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การประชุม

ปรึกษาหารือ การอาศัยหลักการเสียงข้างมาก การเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นต้น วิธีการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นการสร้างให้ประชาธิปไตยอยู่ในวิถีชีวิตของประชาชน ประชาชนเกิดความเข้าใจหลักการประชาธิปไตยและระบบการเมืองการปกครองของประเทศซึ่งจะทำให้การเมืองการปกครองของประเทศตามระบอบประชาธิปไตยมีความมั่นคง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นหน่วยที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนในหมู่บ้านมากที่สุด มุมมองความคิด ความเข้าใจที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะส่งผลต่อการทำงานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในหมู่บ้าน ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคลองกกฯ มีความเข้าใจต่อประชาธิปไตยในฐานะระบอบการปกครองหลักของประเทศและอยู่ในวิถีชีวิต และได้ใช้หลักการประชาธิปไตยมาเป็นหลักในการทำงาน โดยเฉพาะหลักการเรื่องการรับฟังเสียงข้างมากแต่ไม่ละเลยเสียงข้างน้อย มีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหาและหาแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน รวมถึงพบปัญหาในการทำงานน้อยมาก เพราะเป็นชุมชนขนาดเล็ก ประชากรไม่มาก และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ทุกคนจึงช่วยเหลือและร่วมมือร่วมใจกัน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนได้เรียนรู้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย และทำให้ประชาธิปไตยอยู่ในวิถีชีวิต อย่างไรก็ตามจากการวิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย จากการวิจัยนี้พบว่าคณะกรรมการหมู่บ้านมีบทบาทสำคัญในหลายด้าน เพราะทำงานใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด แต่การจัดการภาครัฐในปัจจุบันมีทั้งการปกครองท้องถิ่นที่คือบทบาทการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มุ่งเน้นงานด้านความมั่นคง เป็นเครือข่ายของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ และการปกครองท้องถิ่นที่มีงบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของประชาชน หน่วยการปกครองทั้งสองนี้ทำงานซ้อนทับอยู่ในพื้นที่เดียวกัน จึงต้องมีการกำหนดบทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านให้ชัดเจน

2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ควรมีกิจกรรมการปลูกฝังความคิดเรื่องประชาธิปไตย และจิตสาธารณะให้กับเยาวชน คนรุ่นใหม่ในชุมชน ควบคู่ไปกับการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อให้คนรุ่นใหม่อาศัยอยู่ในชุมชนและทำงานด้านการส่งเสริม อารงรักษาอุดมการณ์การปกครองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

3) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องกระบวนการเสริมสร้างประชาธิปไตยในบ้านคลองกกฯ เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้เรื่องประชาธิปไตย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2564). คณะทำงานทั้ง 7 ด้านของคณะกรรมการหมู่บ้าน. เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2566 จาก <https://kummakarnmoobaan.com/history/>
- _____. (2565). วันกำนันผู้ใหญ่บ้าน. เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2566 จาก <https://kamnanphuyaibaan.com/history-01/>
- ภิรมย์พร ไชยยนต์. (2557). การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น: ศึกษากรณีการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในระดับจังหวัด. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รณยุทธ โพธิชาญ และเชิงชาย จงสมชัย. (2560). การศึกษาความสำเร็จในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด บ้านนาเจริญ หมู่ที่ 11 ตำบลนาบอน อำเภอลำปาง จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 4(2), 223-241.
- ศิลปชัย จันทร์มีศรี และคณะ. (2562). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน. วารสาร มจร. พุทธปัญญาปริทัศน์, 4(2), 133-154.
- สมศักดิ์ แยมพันธ์น้อย. (2560). บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตยในจังหวัดสมุทรสาคร. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการเมืองการปกครอง. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สรวิศ เพ็ชรมาตรศรี. (2565). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของคณะกรรมการหมู่บ้านตำบลนาโพธิ์ อำเภอร่องคำ จังหวัดนครราชสีมา. วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน, 9(5), 525-538.
- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. (2565). จังหวัดชุมพรมอบรางวัลการคัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบประชาธิปไตยดีเด่น ปี 2565. เรียกใช้เมื่อ 19 มกราคม 2566 จาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG220830161659645>

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2559). หลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย. เรียกใช้เมื่อ 16 มกราคม 2566 จาก

https://www.ect.go.th/dec/ewt_news.php?nid=71&filename=index

เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์. (2563). กระบวนการสร้างหมู่บ้าน-ชุมชนเข้มแข็ง โดยใช้หลักพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตยของคณะกรรมการหมู่บ้าน. วารสารพัฒนวารสาร, 7(1), 101-113.

A11. (1 กุมภาพันธ์ 2566). บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการส่งเสริมประชาธิปไตย. (ณภัทร ดำนิล, สัมภาษณ์)

A14. (2 กุมภาพันธ์ 2566). บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการส่งเสริมประชาธิปไตย. (ณภัทร ดำนิล, สัมภาษณ์)

A15. (8 กุมภาพันธ์ 2566). บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการส่งเสริมประชาธิปไตย. (ณภัทร ดำนิล, สัมภาษณ์)

B11. (8 กุมภาพันธ์ 2566). บทบาทของคณะกรรมการหมู่บ้านในการส่งเสริมประชาธิปไตย. (ณภัทร ดำนิล, สัมภาษณ์)

การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*

SYNTHESIS OF KNOWLEDGE OF INNOVATIONS IN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

อัยรวี วีระพันธ์พงศ์¹, พิจักษณ์ ภูตระกูล² และ หัซซากร วงศ์สายัณห์³

Airawee Wiraphanphong¹, Pichak Phutrakul² and Hatchakorn Vongsayan³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹⁻³Suansunandha Rajabhat University, Thailand

Corresponding author E-mail: airawee.wi@ssru.ac.th

Received 22 February 2023; Revised 28 March 2023; Accepted 2 April 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย และด้านผลการศึกษา โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอก จำนวน 4 เรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า ด้านแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ใช้แนวความคิดด้านนวัตกรรม และแนวคิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่า มีการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ มากที่สุด รองลงมาเป็นการวิจัยผสมผสาน ด้านผลการศึกษาสามารถจำแนกได้ออกเป็น 2 ด้านคือ 1) สาเหตุของการเกิดนวัตกรรม โดยมูลเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการริเริ่มในการสรรค์สร้างนวัตกรรมในชุมชนท้องถิ่นของตานั้นเกิดจากมูลเหตุที่สำคัญ 3 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่นๆ และ 2) พื้นที่ของการศึกษา พบว่า แม้ว่าจะงานจะถูกจัดอยู่ในหมวดนวัตกรรมท้องถิ่นเหมือนกัน แต่พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาของงานทั้ง 4 ชิ้นกลับมีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากการนิยามคำว่าท้องถิ่นของผู้ศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้

* อัยรวี วีระพันธ์พงศ์, พิจักษณ์ ภูตระกูล และ หัซซากร วงศ์สายัณห์. (2566). การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 3(2), 16-33.

Airawee Wiraphanphong, Pichak Phutrakul and Hatchakorn Vongsayan. (2023). Synthesis of Knowledge of Innovations in Local Administrative Organization. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(2), 16-33.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jpsmbu.2023.6>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

ผลการศึกษสามารถจำแนกพื้นที่การศึกษาได้ออกเป็น 2 พื้นที่ คือ 1) พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) พื้นที่ชุมชน

คำสำคัญ: การสังเคราะห์, นวัตกรรม, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This article aims to study to synthesize innovation knowledge in 3 aspects of local administrative organizations in 3 aspects: research theoretical concepts, research methodology and results. This study used a qualitative research method and sample group used in this study consisted of 4 research papers at the master's and doctoral levels.

The results showed that most of the theoretical concepts used in the research were innovation concepts and concepts of local government. In terms of research methodology, it was found that qualitative research was used the most, followed by mixed research. The results of the study can be divided into 2 aspects: 1) the cause of innovation, whereby the important reasons for initiating innovation in local community are caused by 3 important reasons: economic, social and other aspects; and 2) The area of study found that although the work was categorized as local innovation, However, the areas used in the study of the four works differed due to the different definitions of locality by the researchers. The study results can be classified into 2 areas: 1) the area of the local administrative organization and 2) the area of the community.

Keywords: Synthesis, Innovation, Local Administrative Organizations

บทนำ

ท่ามกลางกระแสยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้การติดต่อสื่อสารและคมนาคมมีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น องค์ความรู้ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีมาแต่เดิมต่างถูกท้าทายและมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (paradigm shift) อย่างรวดเร็วและบ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงราวสองถึงสามทศวรรษที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (paradigm shift) อย่างรวดเร็วดังกล่าวนี้นำผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมบริบท ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการบริหารงานภาครัฐที่แปรเปลี่ยนไป องค์ความรู้จึงย่อมมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เท่าทันและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การแปรเปลี่ยนที่สำคัญในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเด็นความสนใจในกิจกรรมของรัฐจากระดับบนหรือส่วนกลางเริ่มเคลื่อนย้ายไปยังการบริหารและกิจกรรมที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกลไกการเปลี่ยนผ่านในรูปของการกระจายอำนาจ จึงทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการบริหารงานในระดับท้องถิ่นเพิ่มพูนเป็นจำนวนมากซึ่งครอบคลุมในหลายมิติ เช่น มิติการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาวะผู้นำ การจัดการเครือข่าย การคลังท้องถิ่น และนวัตกรรมท้องถิ่น เป็นต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดได้ว่าเป็นการปกครองในระดับฐานรากที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่มีการกำหนดถึงแหล่งที่มาของอำนาจหน้าที่ แหล่งรายได้ ตลอดจนอำนาจในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ภายในพื้นที่ของตนเอง ทั้งนี้ เมื่อเราพิจารณาเปรียบเทียบพัฒนาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอดีตและปัจจุบัน โดยพิจารณาจากลักษณะ ความหมาย และคุณค่าของการปกครองท้องถิ่นของประชาชน (Local-Self Government) ในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบันมีพัฒนาการและมีพลวัตที่สูงมาก (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2552: 7)

ในขณะเดียวกันได้มีความพยายามจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งจากรัฐบาล ภาคเอกชน ตลอดจนสถาบันการศึกษาและแหล่งทุนวิจัยต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการสร้างนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลักดันจากรัฐบาลผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและเผยแพร่ นวัตกรรมท้องถิ่นและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมจิตใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มคิดค้น ประดิษฐ์ และเผยแพร่ นวัตกรรมในการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพในการบริการ

สาธารณะ อีกทั้งยังมีการให้รางวัล อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พิจารณาจากนวัตกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ส่งเข้าประกวด จึงนับได้ว่าเป็นความพยายามในการช่วยส่งเสริมและเผยแพร่นวัตกรรมท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างท้องถิ่นด้วยกัน เพื่อยกระดับในการให้บริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่

จากที่กล่าวในข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสำรวจองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมท้องถิ่นว่ามีสถานะองค์ความรู้เป็นเช่นไร โดยอาศัยการรวบรวมเอกสารต่างๆที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเอกสารทั้งหมดเข้าสู่วิธีวิทยาการสังเคราะห์ (synthesis method) ให้ปรากฏเป็นผลการวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึงสถานะองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการบริหารงานท้องถิ่น ตลอดจนนำผลการวิจัยไปพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย และด้านผลการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสังเคราะห์งานวิจัยแบบวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) เป็นการศึกษางานวิจัยอย่างพิถีพิถัน แล้วนำข้อสรุปจากงานวิจัยแต่ละเรื่องมาจัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่าง สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Paterson, Thorne, Canam and Jillings (2001) มาเป็นกรอบแนวทางในการสังเคราะห์งานวิจัยในเชิงคุณลักษณะหรือเชิงบรรยาย โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงปี พ.ศ.2552-2562

2. ขั้นตอนการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) สืบค้นงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จากฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) ฐานข้อมูลห้องสมุดที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้อง 2) ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จากงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยใช้คำสำคัญ นวัตกรรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเกณฑ์ และ 3)ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณลักษณะหรือเชิงบรรยาย (Qualitative Synthesis) ใน 3 ด้าน ได้แก่ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการ และด้านผลการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับนวัตกรรมในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อใช้ในการทำวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยบันทึกข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary data) แบบบันทึกข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นการบันทึกข้อมูลทั่วไปของเอกสาร ได้แก่ ชื่อเอกสาร ประเภทเอกสาร แหล่งที่มาของเอกสาร วันเดือนปีของเอกสาร หน่วยงานที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของการวิจัย สาขาที่ทำการวิจัย

ตอนที่ 2 เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย ประกอบไปด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน อภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ทั้งนี้ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบไปด้วย 1) ศึกษาเอกสาร และตำราเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัย 2) สร้างแบบบันทึกข้อมูลรายละเอียดของงานวิจัยนวัตกรรมในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต่อการสังเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา 3) นำแบบบันทึกข้อมูล (Record Form) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และ 4) ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกข้อมูลตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ 1) สืบค้นงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จากฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) ฐานข้อมูลห้องสมุดที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้อง 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลางสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนัก

หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น และ 3) ดำเนินการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ศึกษาข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูล จากการบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง แล้วแยกประเด็นการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เพื่อบรรยายสรุปข้อมูลเบื้องต้นของนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ชื่อเอกสาร ประเภทเอกสาร แหล่งที่มาของเอกสาร วันเดือนปีของเอกสาร หน่วยงานที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของการวิจัย สาขาที่ทำการวิจัย ลงในตารางเพื่อแจกแจงความถี่แล้วแปลงเป็นคำร้อยละ สรุปเชิงบรรยายเพื่อให้เห็นภาพรวมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 2 เพื่อบรรยายสรุปผลงานวิจัยนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากแบบบันทึกข้อมูล โดยจำแนกตามประเภทของการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงปี 2552-2562 โดยถือการสำรวจครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม 2562 เป็นเกณฑ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 4 เรื่อง รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปี พ.ศ.ที่ทำการวิจัย

ปี	จำนวน	ร้อยละ
2561	0	0
2560	0	0
2559	0	0
2558	0	0
2557	1	25.00
2556	1	25.00
2554	1	25.00
2553	1	25.00
2552	0	0
2551	0	0

จากตารางที่ 1 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย พบว่ามีงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกดำเนินการในช่วงปี ช่วงปี 2551-2562 โดยพบว่า มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปีละ 1 เรื่อง ในปี 2553 2554 2556 และ 2557

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันที่ทำการวิจัย

สถาบัน	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	1	25.00
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	1	25.00
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1	25.00
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1	25.00

จากตารางที่ 2 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามสถาบันที่ทำการวิจัย พบว่ามีงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกดำเนินการในช่วงปี ช่วงปี 2551-2562 โดยพบว่างานวิจัยระดับปริญญาโท

และเอกเป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับปริญญา

ระดับปริญญา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท	2	50.00
ปริญญาเอก	2	50.00
อื่น ๆ	-	0.00
รวม	4	100.00

จากตารางที่ 3 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้าน
นวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระดับปริญญา พบว่า เป็นงานวิจัยระดับปริญญา
โทและปริญญาเอกในจำนวนที่เท่ากัน โดยเป็นงานวิจัยระดับปริญญาโท จำนวน 2 เรื่อง คิด
เป็นร้อยละ 50 และเป็นงานวิจัยระดับปริญญาเอก จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยสามารถจำแนกข้อค้นพบเกี่ยวกับ
แนวคิด ทฤษฎี ที่ผู้ศึกษานำมาเป็นกรอบการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4 แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
1	สุ นัน ท า แก้ว พันธ์ ช่าง (2553)	1. แนวคิดพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว 2. แนวคิดพื้นฐานด้านการสื่อสาร 3. แนวคิดพื้นฐานด้านนวัตกรรม 4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 4.1 ทฤษฎีความทันสมัย 4.2 ทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นความต้องการ ของมาสโลว์ 4.3 ทฤษฎีการเรียนรู้

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
		4.4 ทฤษฎีอรรถประโยชน์ 4.5 ทฤษฎีการแพร่กระจายทางนวัตกรรม 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2	ปาติกา ประเสริฐ (2557)	1. แนวคิดโครงสร้างทางสังคมและชุมชน 2. แนวคิดนวัตกรรม 3. แนวคิดทฤษฎีฐานราก 4. แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน 5. แนวคิดการบริหารโครงการและการประเมินโครงการ 6. แนวคิดทางการบริหารจัดการ 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3	กมลวรรณ โยกราช (2554)	1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับนวัตกรรม 2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4	ปริญญา ทองสมจิตร (2556)	1. ชุมชนสร้างสรรค์นวัตกรรม 2. การคิดเชิงออกแบบ 3. การประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม 4. แนวคิดนิสิตอาสา 5. แนวคิดเทคโนโลยีขับเคลื่อนชุมชน 6. แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมท้องถิ่น 6.1 แนวคิดเรื่องทุนทางสังคม 6.2 แนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากตารางที่ 4 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย (Meta Theory) พบว่าผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่หลากหลายและแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในแต่ละเรื่อง สำหรับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยนำมาใช้ ได้แก่

1) แนวคิดพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ความหมายของการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยว อุทสาหกรรมการท่องเที่ยว และบุคลากรท่องเที่ยว - สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553)

2) แนวคิดพื้นฐานด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย ความหมายของการสื่อสาร กระบวนการสื่อสาร ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการท่องเที่ยว ความเหมาะสมของการฟัง ความสามารถในการฟัง ความหมายของการพูด และความสามารถด้านการพูด - สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553)

3) แนวคิดพื้นฐานด้านนวัตกรรม ประกอบด้วย ความหมายของนวัตกรรม ลักษณะของนวัตกรรม นวัตกรรมท้องถิ่น การเผยแพร่ นวัตกรรมท้องถิ่น แนวคิดเรื่องทุนทางสังคม และแนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น - สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553) ปาลิกา ประเสริฐ (2557) กมลวรรณ โยกราช (2554) และปริญญญา ทองสมจิตร (2556)

4) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทฤษฎีความทันสมัย ทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ทฤษฎีการเรียนรู้ และทฤษฎีอรรถประโยชน์ - สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553)

5) แนวคิดโครงสร้างทางสังคมและชุมชน ประกอบด้วย ความหมายและลักษณะของชุมชน ความหมายของแนวคิดโครงสร้างทางสังคมของชุมชน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชน และแนวคิดเกี่ยวกับชุมชนในรูปแบบใหม่ - ปาลิกา ประเสริฐ (2557)

6) แนวคิดทฤษฎีฐานราก - ปาลิกา ประเสริฐ (2557)

7) แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน ลักษณะของการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม และขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน - ปาลิกา ประเสริฐ (2557)

8) แนวคิดการบริหารโครงการและการประเมินโครงการ ประกอบด้วย ความหมายของโครงการและการบริหารโครงการ วิวัฒนาการของการบริหารโครงการ ความสำคัญของการบริหารโครงการ และทฤษฎีและหลักการบริหารโครงการ - ปาลิกา ประเสริฐ (2557)

9) แนวคิดทางการบริหารจัดการ ประกอบด้วย แนวคิดการบริหารจัดการ (POSDCoRB) - ปาลิกา ประเสริฐ (2557)

10) แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ความหมายของการปกครองท้องถิ่น องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ การถ่ายโอนกิจการสาธารณะให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - กมลวรรณ โยกราช (2554)

11) แนวคิดเชิงออกแบบ ประกอบด้วย ความหมายและคุณลักษณะของการคิดเชิงออกแบบ และ ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมตามแนวทางการคิดเชิงออกแบบ - ปริญญา ทองสมจิตร (2556)

12) แนวคิดนิสิตอาสา ประกอบด้วย ที่มาและความหมายของนิสิตอาสา และ นิสิตอาสาและการเรียนรู้ในชุมชน - ปริญญา ทองสมจิตร (2556)

2.2 ด้านการสังเคราะห์งานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Meta Method)

ในการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัยออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การออกแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การออกแบบการวิจัย

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ การออกแบบการวิจัย

ประเภทการออกแบบการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)	-	-
การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	3	75.00
การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology)	1	25.00
รวม	4	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่ารูปแบบการวิจัยที่ผู้วิจัยดำเนินการประกอบด้วย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) โดยพบว่ามีการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มากที่สุด จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 75 อันดับรองลงมา ได้แก่ รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mix Methodology) จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25

2) **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** พบว่ามี 3 กรณี คือ กรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะประกอบด้วย การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง และการวิจัยผสมผสานผู้วิจัยจะใช้การสุ่มตัวอย่างทั้งแบบเฉพาะเจาะจงแบบหลายขั้นตอน แล้วแต่บริบทของงานวิจัยนั้น ๆ ส่วนการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ให้ข้อมูล

3) **การเก็บรวบรวมข้อมูล** เมื่อจำแนกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการวิจัยพบว่า มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการวิจัย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) พบว่า กรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม และการวิจัยแบบผสมจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** พบว่ากรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง แบบบันทึก และหากเป็นการวิจัยแบบผสมจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถาม สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยทุกเรื่องจะใช้วิธีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณแบบสอบถามจะมีการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค

5) **การวิเคราะห์ข้อมูล** พบว่า กรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นจะสรุปความตามประเด็นที่ทำการวิเคราะห์ กรณีเป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์ ร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยค่า t-test แบบสองกลุ่มอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

2.3 ด้านผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษา (Meta Data Analysis)

ในการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษา ดังนี้

1. สาเหตุของการเกิดนวัตกรรม จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้นพบว่า เหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการริเริ่มในการสรรค์สร้างนวัตกรรมในชุมชนท้องถิ่นของตนนั้นเกิดจากสาเหตุที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1.1) เหตุด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าเศรษฐกิจเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมขึ้นโดยพบในการศึกษาของสุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553) ที่ต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับกลุ่มพ่อค้า แม่ค้า ผู้ประกอบการร้านอาหาร คนขับรถสามล้อรับจ้าง ให้สามารถติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ เมื่อสร้างนวัตกรรมได้สำเร็จเสร็จสิ้นแล้วได้ส่งผลให้ประชาชนกลุ่มดังกล่าวสามารถติดต่อสื่อสารและสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับชาวต่างประเทศได้ และ กมลวรรณ โยกราช (2554) ที่ต้องการสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นในช่วงภาวะวิกฤตเนื่องจากภัยธรรมชาติของเทศบาลตำบลท่าฉาง ความสำเร็จของการดำเนินการตามนวัตกรรมการเพาะเชื้อเห็ด ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และสามารถพัฒนาต่อยอดจนสามารถจัดตั้งเป็นวิสาหกิจของท้องถิ่นได้

1.2) เหตุด้านสังคม ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าสังคมเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมขึ้นโดยพบในการศึกษาของ ปาลิกา ประเสริฐ (2557) ที่ได้สร้างนวัตกรรมโดยการดำเนินโครงการหยายกะลาพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงเหตุจึงพบว่าเกิดจากปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในพื้นที่อันได้แก่ ปัญหาเด็กและเยาวชน ปัญหาการออกจากสถานศึกษากลางคัน ปัญหาท้องก่อนวัยอันควร ปัญหาการไม่รู้หนังสือของเด็กและเยาวชน ปัญหาการพัฒนาทางการศึกษาของเด็กพิการและเด็กพิเศษต่างๆ ปัญหาการติดเชื่อหรือได้รับผลกระทบจากการติดเชื่อ และปัญหาครอบครัว โดยหลักคิดที่ทำให้เกิดโครงการ คือ ต้องการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยสร้างโอกาสทางการศึกษาให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง จนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้กับชีวิตจริงได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยการศึกษาคู่กับคุณธรรมผ่านการศึกษาแนวใหม่และแนวทางการฝึกอาชีพที่สอดแทรกความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อพัฒนาให้เด็กและเยาวชนเป็นคนที่มีความรู้และสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุขนั่นเอง

1.3) เหตุอื่นๆ นอกจากเหตุด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้วยังมีเหตุอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดนวัตกรรมได้ ดังพบได้ในงานศึกษาของ ปริญญา ทองสมจิตร (2556) ที่พบว่า นวัตกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีความต้องการในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีขับเคลื่อนชุมชนสร้างสรรค์นวัตกรรมตามแนวทางการคิดเชิงออกแบบและการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วม

โดยนักพัฒนาชุมชนและนิสิตอาสา ซึ่งเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างชุมชน นักพัฒนาชุมชน และนิสิตอาสาตนเอง

2. พื้นที่ของการศึกษา จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้น พบว่า แม้ว่าจะงานจะถูกจัดอยู่ในหมวดนวัตกรรมท้องถิ่นเหมือนกัน แต่พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาของงานทั้ง 4 ชิ้น กลับมาความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากการนิยามคำว่าท้องถิ่นของผู้ศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ผลการศึกษสามารถจำแนกพื้นที่การศึกษาได้ออกเป็น 2 พื้นที่ คือ 1) พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) พื้นที่ชุมชน โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

2.1) พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพื้นที่การศึกษานี้จะเป็นพื้นที่ที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสังกัดอยู่ในโครงสร้างการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ที่ได้จำแนกการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้จากงานวิจัยข้างต้นเราสามารถพบงานวิจัยที่ใช้พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในงานของ ปาลิกา ประเสริฐ (2557) ที่ได้เลือกพื้นที่ของ เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน และ งานของ กมลวรรณ โยกราช (2554) ที่ได้เลือกพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 แห่ง ในอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เทศบาลตำบลท่าฉาง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองไทร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าฉาง องค์การบริหารส่วนตำบลเขาถ่าน องค์การบริหารส่วนตำบลเสียด องค์การบริหารส่วนตำบลปากฉลุย และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเคย

2.2) พื้นที่ชุมชน โดยพื้นที่การศึกษานี้จะเป็นพื้นที่ชุมชนซึ่งมีทั้งลักษณะที่เป็นทางการคือมีการจดทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทย และชุมชนที่มีลักษณะแบบไม่เป็นทางการคือเป็นการรวมตัวกันโดยที่ไม่มีการจดทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้จากงานวิจัยข้างต้นเราสามารถพบงานวิจัยที่ใช้พื้นที่ชุมชนได้ในงานของ สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (2553) ที่ได้เลือกพื้นที่ศึกษาเป็นกลุ่มพ่อค้า แม่ค้า ผู้ประกอบการร้านอาหาร คนขับรถสามล้อรับจ้าง ในพื้นที่จังหวัดเลย และ ปริญญา ทองสมจิตร (2556) ที่ได้เลือกพื้นที่ศึกษาเป็น ชุมชนอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

อภิปรายผล

จากการศึกษาในเรื่องดังกล่าวพบว่าการศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นในช่วง พ.ศ.2552-2562 นั้น พบว่ามีการผลิตการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2553-2557 ในขณะที่ช่วงปีอื่น ๆ กลับไม่ปรากฏการผลิตวิจัยในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเด็นวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ถูกผลักดันจากรัฐบาลในช่วงเวลาดังกล่าว โดยในวันที่ 13 สิงหาคม 2552 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีได้มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริม จูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มคิดค้น ประดิษฐ์ และเผยแพร่วัฒนธรรมในการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพในการบริการสาธารณะ จึงทำให้มีการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นหลังจากช่วงเวลาดังกล่าว เป็นที่น่าสังเกตว่างานวิจัยที่ศึกษานั้นไม่มีการใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณในการศึกษาด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเลย

นอกจากนี้ผู้ศึกษาประเด็นวัฒนธรรมท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจและความแตกต่างเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Norton (1994: 23-30 อ้างถึงใน อุดม ทุมโฆสิต, 2552: 198-200) ที่ได้กล่าวถึงคำว่า ท้องถิ่น และ ชุมชน ว่าทั้งสองคำมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดทั้งนี้เพราะ รากฐานการปกครองท้องถิ่นในหลายประเทศใช้ฐานความเป็นชุมชนปกครองตนเอง โดยประเทศเหล่านี้มีระบบการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นฐานมาจาก “ชุมชน” ในทำนองเดียวกันกับโกวิท พวงงาม (2553: 30) ที่ได้กล่าวว่า คนโดยทั่วไปมักใช้คำว่า “ท้องถิ่น” กับ “ชุมชน” ทดแทนกัน จนในบางครั้งทำให้เข้าใจได้ว่าทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกัน ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรต้องมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนให้กับกลุ่มคนที่มาศึกษา ประชาชนหรือคนทั่วไปที่มีความสนใจในประเด็นท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจำแนกพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง และในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการกำหนดคำที่ใช้เป็นเกณฑ์ให้ชัดเจนระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นชุมชนกับวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาสาเหตุของการเกิดวัฒนธรรมท้องถิ่นพบว่ามูลเหตุทั้ง 3 นั้นเกิดจากการรับรู้ถึงปัญหาและโอกาสที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ทำให้มีความพยายามในการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ จรัส สุวรรณมาลา และคณะ (2548) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ว่าวัฒนธรรมท้องถิ่นจะแปรผันตามปัญหาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผชิญ จึงทำให้วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันออกไป

ในขณะที่รูปแบบการดำเนินงานด้านนวัตกรรมท้องถิ่นที่พบจากการศึกษาโดยส่วนใหญ่พบว่าเป็นนวัตกรรมที่เน้น “เครือข่ายการทำงาน” กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้เป็นตัวแสดงหรือผู้มีบทบาทหลักในการดำเนินงานแต่เพียงอย่างเดียว แต่ได้เน้นการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ในการร่วมดำเนินงาน สอดคล้องกับการนิยามความหมายของวีระศักดิ์ เครือเทพ (2550: 31-56) ที่กล่าวถึงเครือข่ายการทำงานในลักษณะเดียวกันอีกด้วย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ด้านแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ใช้แนวความคิดด้านนวัตกรรม และแนวคิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่า มีการใช้ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มากที่สุด ด้านผลการศึกษสามารถจำแนกได้ออกเป็น 2 ด้านคือ 1) สาเหตุของการเกิดนวัตกรรม โดยมูลเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการริเริ่มในการสรรค์สร้างนวัตกรรมท้องถิ่น คือ มูลเหตุด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่นๆ และ 2) พื้นที่ของการศึกษา พบว่าการนิยามคำว่าท้องถิ่นของผู้ศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ผลการศึกษสามารถจำแนกพื้นที่การศึกษาได้ออกเป็น 2 พื้นที่ คือ 1) พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) พื้นที่ชุมชน

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ประกอบไปด้วย

1. ในอนาคตสำหรับการศึกษาเรื่องดังกล่าว ควรมีการศึกษาในแหล่งข้อมูลอื่นๆ นอกเหนือไปจากระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์ อาทิ ระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย
2. ในอนาคตสำหรับการศึกษาเรื่องดังกล่าว ควรมีการใช้ระเบียบวิธีแนวอื่นๆ ในการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไปในอนาคต
3. ในอนาคตเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ขององค์ความรู้ด้านนวัตกรรมท้องถิ่น จึงควรศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมากยิ่งขึ้น เนื่องจากงานที่ทำการศึกษานั้นมักใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ โยงราช. (2554). การค้นหาและถอดบทเรียนนวัตกรรมท้องถิ่น ตามภารกิจด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว ในอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น (Community and Local Self Governance). กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2548). โครงการวิจัยเรื่องวิถีใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. โครงการวิจัยสถาบันวิถีใหม่ท้องถิ่น คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2552). ความก้าวหน้ากระบวนการกระจายอำนาจในประเทศไทยและข้อเสนอ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปริญญญา ทองสมจิตร. (2556). ระบบเทคโนโลยีขับเคลื่อนชุมชนสร้างสรรค์นวัตกรรมตามแนวทางการคิดเชิงออกแบบและการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วมโดยนักพัฒนาชุมชนและนิสิตอาสา. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาลิกา ประเสริฐ. (2557). นวัตกรรมท้องถิ่นในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษาโครงการหยายกะลาพัฒนาเด็กและเยาวชนของเทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2550). เครือข่าย: นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ซีโน ดีไซน์.
- สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง. (2553). การพัฒนานวัตกรรมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรท่องเที่ยว ประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Norton, A. (1994). อ้างถึงใน อุดม ทุมโฆสิต. (2552). การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่: บทเรียนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Paterson, B. L., Thorne, S. E., Canam, C., & Jillings, C. (2001). Meta-study of qualitative health research: A practical guide to meta-analysis and meta-synthesis (Vol. 3) Sage.

สถานะองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*

THE STATUS OF FISCAL KNOWLEDGE IN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS

หัชชากร วงศ์สายัณห์¹, พิจักษณ์ ภูตระกูล² และ อัยรวี วีระพันธ์พงศ์³

Hatchakorn Vongsayan¹, Pichak Phutrakul² and Airawee Wiraphanphong³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹⁻³ Suansunandha Rajabhat University, Thailand

Corresponding author E-mail: hatchakorn.vo@ssru.ac.th

Received 24 February 2023; Revised 25 March 2023; Accepted 28 March 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เพื่อสำรวจองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย และด้านผลการศึกษา โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโท และเอก จำนวน 6 เรื่อง โดยใช้วิธีการการสังเคราะห์งานวิจัยแบบวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา เป็นการศึกษางานวิจัยอย่างพิถีพิถัน แล้วนำข้อสรุปจากงานวิจัยแต่ละเรื่องมาจัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่าง ตามแนวคิดของ Paterson, Thorne, Canam and Jillings

ผลการวิจัยพบว่า ด้านแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารงานคลังท้องถิ่น รองลงมาได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน แนวคิดเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี ด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่า มีการใช้การวิจัย

* หัชชากร วงศ์สายัณห์, พิจักษณ์ ภูตระกูล และ อัยรวี วีระพันธ์พงศ์. (2566). สถานะองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 3(2), 34-52.

Hatchakorn Vongsayan, Pichak Phutrakul and Airawee Wiraphanphong. (2023). The Status of Fiscal Knowledge in Local Administrative Organizations. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(2), 34-52.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jpsmbu.2023.7>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

เชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงผสมผสานเท่านั้น อย่างไรก็ตามการศึกษาทั้งหมดล้วนใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักในการศึกษา ด้านผลการศึกษพบว่าสามารถจำแนกข้อค้นพบเกี่ยวกับผลการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) แรงจูงใจและการปฏิบัติงาน 2) ธรรมชาติ 3) ระบบการเงินและบัญชี 4) ความเป็นพลเมือง และ 5) ความเข้มแข็งทางการคลัง

คำสำคัญ: สถานะองค์ความรู้, การคลัง, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research article aims to study 1) to explore knowledge of fiscal in local administrative organizations and 2) to synthesize fiscal knowledge in 3 aspects of local administrative organizations in 3 aspects: research theoretical concepts, research methodology and results. This study used a qualitative research method and sample group used in this study consisted of 6 research papers at the master's and doctoral levels. By using the research synthesis method, the Narrative Review method is a study of research carefully and then bringing the conclusions from each research to categorize, compare, similarities and differences according to the ideas of Paterson, Thorne, Canam and Jillings

The results showed that most of the theoretical concepts used in the research were theories related to local fiscal management. In terms of research methodology, it was found that quantitative research and mixed research only. However, all studies were based on quantitative research methods. The results of the study can be divided into 5 aspects: 1) motivation and performance, 2) governance, 3) finance and accounting systems, 4) citizenship and 5) fiscal strength.

Keywords: The Status of Knowledge, Fiscal, Local Administrative Organizations

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยถูกพัฒนามาอย่างเป็นระบบ นับตั้งแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศไทยที่ได้มีบทบัญญัติให้มีการกระจายอำนาจอย่างเป็นรูปธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งด้านการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ การเงินการคลังและด้านบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากผู้ปฏิบัติไปสู่องค์กรหลักในท้องถิ่นที่มีอิสระในการตัดสินใจ และความรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม (สกนธ์ วรรณวิวัฒนา, 2553: 3)

จากสาระสำคัญของการกระจายอำนาจดังที่ได้กล่าวมานี้ อาจกล่าวได้ว่าการกระจายอำนาจด้านการเงินและการคลัง (Financial Decentralization) นับเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการปกครองท้องถิ่นจนสามารถกล่าวได้ว่า “หากปราศจากซึ่งการกระจายอำนาจทางการเมืองจากรัฐบาลกลางแล้ว การปกครองตนเองของท้องถิ่นก็เกิดขึ้นได้ยาก แต่หากไม่มีการกระจายอำนาจทางการเงินการคลังด้วยแล้ว การปกครองตนเองของท้องถิ่นยังไม่อาจเกิดขึ้นได้เลย” (ปธาน สุวรรณมงคล, 2554 : 9) เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่หลักในการจัดบริการสาธารณะให้เพียงพอแก่ประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนการจัดบริการสาธารณะรูปแบบใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งต้องอาศัยงบประมาณที่เพียงพอในการบำรุงดูแลการบริหารสาธารณะเดิม และการจัดหาบริการสาธารณะรูปแบบใหม่นอกจากนี้ในสภาพการณ์ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องรับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบและมีความหลากหลายมากขึ้น (Multi – Function Organization) (ปิยธิดา โคกโพธิ์, 2555 : 1-2) จากอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากปราศจากความเข้มแข็งทางการเงินการคลังแล้วจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการตามภารกิจของตนเองได้

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงความก้าวหน้าด้านการกระจายอำนาจทางการเงินการคลังของไทยพบว่า ในภาพรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นไปตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้รายได้ของท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ภายในปี พ.ศ. 2549 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของรัฐบาล แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการจัดสรรได้ตามเงื่อนไขเวลาที่กำหนด จนนำมาสู่การตรา พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการ

กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ได้ปรับรายได้ของท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของรัฐบาล และมีจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 (อัครณัฐ วงศ์ปรีดี, 2558: 22) นอกจากนี้เมื่อพิจารณารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พบว่ามีรายได้ 803,864.20 ล้านบาทหรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 29.43 ของรายได้สุทธิของรัฐบาลกลาง (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) ซึ่งยังคงต่ำกว่าเป้าหมายที่สัดส่วนร้อยละ 35

นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังประสบกับปัญหาด้านการคลังท้องถิ่นที่สำคัญอยู่หลายประการที่ส่งผลให้การบริหารการคลังท้องถิ่นไม่สามารถนำงบประมาณมาใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และเพียงพอต่อความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ ด้านกฎระเบียบข้อบังคับทางด้านการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารภายในที่ผิดพลาดของผู้บริหารท้องถิ่น ความไม่ชำนาญงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และการขาดความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ในการเสียภาษี ดังนั้นแล้วหากปัญหาดังกล่าวยังคงดำเนินต่อไปและไม่ได้รับการแก้ไขย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก (ปิยธิดา โคกโพธิ์, 2555 : 1-2)

จากที่ได้กล่าวนี้เองจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสำรวจองค์ความรู้ด้านการบริหารงานท้องถิ่นในมิติการคลังท้องถิ่น ว่ามีสถานะองค์ความรู้เป็นเช่นไร โดยอาศัยการรวบรวมเอกสารต่างๆที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเอกสารทั้งหมดเข้าสู่วิธีวิทยาการสังเคราะห์ ให้ปรากฏเป็นผลการวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึงสถานะองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการคลังท้องถิ่น ตลอดจนนำผลการวิจัยไปพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสำรวจองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย และด้านผลการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสังเคราะห์งานวิจัยแบบวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) เป็นการศึกษางานวิจัยอย่างพิถีพิถัน แล้วนำข้อสรุปจากงานวิจัยแต่ละเรื่องมาจัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่าง สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Paterson, Thorne, Canam and Jillings (2001) มาเป็นกรอบแนวทางในการสังเคราะห์งานวิจัยในเชิงคุณลักษณะหรือเชิงบรรยาย โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวข้องกับการคลังในองค์กรปกครองท้องถิ่น ช่วงปี พ.ศ.2552-2562

2. ขั้นตอนการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) สืบค้นงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จากฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) ฐานข้อมูลห้องสมุดที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้อง 2) ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยใช้คำสำคัญ การคลังท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเกณฑ์ และ 3) ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณลักษณะหรือเชิงบรรยาย (Qualitative Synthesis) ใน 3 ด้าน ได้แก่ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธียการและด้านผลการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อใช้ในการทำวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยบันทึกข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary data) แบบบันทึกข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นการบันทึกข้อมูลทั่วไปของเอกสาร ได้แก่ ชื่อเอกสาร ประเภทเอกสาร แหล่งที่มาของเอกสาร วันเดือนปีของเอกสาร หน่วยงานที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของการวิจัย สาขาที่ทำการวิจัย

ตอนที่ 2 เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย ประกอบไปด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน อภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ทั้งนี้ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบไปด้วย 1) ศึกษาเอกสาร และตำราเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัย 2) สร้างแบบบันทึกข้อมูลรายละเอียดของงานวิจัยการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต่อการสังเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา 3) นำแบบบันทึกข้อมูล (Record Form) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และ 4) ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกข้อมูลตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ 1) สืบค้นงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จากฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) ฐานข้อมูลห้องสมุดที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้อง 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลางสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น และ 3) ดำเนินการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ศึกษาข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูล จากการบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง แล้วแยกประเด็นการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เพื่อบรรยายสรุปข้อมูลเบื้องต้นของการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ชื่อเอกสาร ประเภทเอกสาร แหล่งที่มาของเอกสาร วันเดือนปีของเอกสาร หน่วยงานที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของการวิจัย สาขาที่ทำการวิจัย ลงในตารางเพื่อแจกแจงความถี่แล้วแปลงเป็นคำร้อยละ สรุปเชิงบรรยายเพื่อให้เห็นภาพรวมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 2 เพื่อบรรยายสรุปผลงานวิจัยการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากแบบบันทึกข้อมูล โดยจำแนกตามประเภทของการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงปี 2552-2562 โดยถือการสำรวจครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม 2562 เป็นเกณฑ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 6 เรื่อง รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปี พ.ศ.ที่ทำการวิจัย

ปี	จำนวน	ร้อยละ
2562	-	-
2561	-	-
2560	3	50.00
2559	2	33.33
2558	1	16.67

จากตารางที่ 1 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย พบว่ามีงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกดำเนินการในช่วงปี ช่วงปี 2558-2562 โดยพบว่า ในปี 2560 มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดคือปีละ 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปี 2559 จำนวน 2 เรื่อง และ ปี 2558 จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ 16.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันที่ทำการวิจัย

สถาบัน	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	1	16.67
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	3	50.00
มหาวิทยาลัยบูรพา	1	16.67
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1	16.67

จากตารางที่ 2 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามสถาบันที่ทำการวิจัย พบว่ามีงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกดำเนินการในช่วงปี ช่วงปี 2558-2562 โดยพบว่างานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกเป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมากที่สุด จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเป็นของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยละ 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับปริญญา

ระดับปริญญา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท	6	100
ปริญญาเอก	-	-
อื่น ๆ	-	-
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 3 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระดับปริญญา พบว่า เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโททั้งหมด จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**2.1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย**

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยสามารถจำแนกข้อค้นพบเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี ที่ผู้ศึกษานำมาเป็นกรอบการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4 แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
1	ดวงใจ ภูพานทอง (2558)	- แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเสี่ยง 1.1 ความหมายของความเสี่ยง 1.2 ความหมายของการบริหารความเสี่ยง 1.3 กระบวนการของการบริหารความเสี่ยง - แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร - แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารงานคลัง ท้องถิ่น - บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2	จรงค์ เวียงสมุทร (2559)	- แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น 1.1 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น 1.2 องค์การบริหารส่วนตำบล 1.3 การกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่องค์การบริหารส่วนตำบล และอำนาจหน้าที่ - แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการคลังและงบประมาณท้องถิ่น 2.1 ความสำคัญของการคลังระดับท้องถิ่น 2.2 องค์ประกอบของงบประมาณส่วนท้องถิ่น 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานคลังท้องถิ่น 2.4 แนวคิดในการกำหนดประเภทภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2.5 แนวคิดพื้นฐานของการจัดเก็บภาษี - แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
		3.1 ความหมายของประสิทธิภาพ 3.2 ลักษณะองค์การที่มีประสิทธิภาพ 3.3 ระดับของประสิทธิภาพ 4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร 4.1 ความหมายของการบริหาร 4.2 กระบวนการบริหาร 4.3 การบริหารจัดการตามแนวคิด Mckinsey (7-S Framework) 5. ประสิทธิภาพขององค์การ 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3	ปราณี คะหาราช (2559)	1. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 1.1 ความหมายของประสิทธิภาพ 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล 2.1 ความหมายของธรรมาภิบาล 2.2 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล 3. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4. ธรรมาภิบาลในต่างประเทศ 5. บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : งานด้านการเงินและการคลัง 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4	ณัฐชวัล โพธิ์พรม (2560)	1. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน 1.1 ความหมายของการดำเนินงาน

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
		1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน 2. แนวคิดเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี 2.1 ความหมายบัญชี 2.2 การบัญชีการเงิน 2.3 แนวความคิดและหลักการบัญชี 3. แนวคิดเกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 4. บริบททั่วไปของอำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5	ณัฐชานันท์ สุจริตนรเศรษฐ์ (2560)	1. ทฤษฎีสองปัจจัย 2. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน 3. แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนการทำงาน 4. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ 5. ข้อมูลเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6	ณัฐกรณ์ จันทร์หอม (2560)	1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น 1.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น 1.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น 1.3 วัตถุประสงค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 2. แนวคิดการกระจายอำนาจทางการคลัง 3. แนวคิดการคลังท้องถิ่น 3.1 ความหมายการคลังท้องถิ่น 3.2 ความสำคัญของการคลังท้องถิ่น

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
		3.3 รายรับและรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4. แนวคิดความเข้มแข็งทางการคลัง 5. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมือง 5.1 คุณลักษณะความเป็นพลเมือง 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากตารางที่ 4 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย (Meta Theory) พบว่าผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่หลากหลายและแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในแต่ละเรื่อง สำหรับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยนำมาใช้ ได้แก่

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย (Meta Theory) พบว่าผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่หลากหลายและแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในแต่ละเรื่อง สำหรับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยนำมาใช้ ได้แก่

1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเสี่ยง ประกอบด้วย ความหมาย กระบวนการ - ดวงใจ ภูพานทอง (2558)

2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร - ดวงใจ ภูพานทอง (2558) และ จงรักษ์ เวียงสมุทร (2559)

3) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารงานคลังท้องถิ่น - ดวงใจ ภูพานทอง (2558) จงรักษ์ เวียงสมุทร (2559) และ ณัฐกรณ์ จันทร์หอม (2560)

4) แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น - จงรักษ์ เวียงสมุทร (2559) และ ณัฐกรณ์ จันทร์หอม (2560)

5) แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน - ปราณี คะหาราช (2559) ณัฐชวัล โพธิ์พรม (2560) และ ณัฐชานันท์ สุจริตนรเศรษฐ์ (2560)

6) แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล - ปราณี คะหาราช (2559)

7) แนวคิดเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี - ณัฐชวัล โพธิ์พรม และ ณัฐชานันท์ สุจริตนรเศรษฐ์ (2560)

8) แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมือง - ณัฐกรณ์ จันทร์หอม (2560)

2.2 ด้านการสังเคราะห์งานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Meta Method)

ในการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัยออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การออกแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การออกแบบการวิจัย

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ การออกแบบการวิจัย

ประเภทการออกแบบการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)	5	83.33
การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	-	-
การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology)	1	16.67
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่ารูปการวิจัยที่ผู้วิจัยดำเนินการประกอบด้วย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) โดยพบว่ามีการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มากที่สุด จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 83.33 อันดับรองลงมา ได้แก่ รูปแบบการวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามี 2 กรณี คือ กรณีเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจะเป็นการสุ่มตัวอย่างข้าราชการ พนักงานที่ทำงานในหน่วยงานท้องถิ่นที่ผู้วิจัยศึกษา และการวิจัยผสมผสานผู้วิจัยจะใช้การสุ่มตัวอย่างทั้งแบบเฉพาะเจาะจง แบบหลายขั้นตอน แล้วแต่บริบทของงานวิจัยนั้น ๆ ส่วนการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ให้ข้อมูล

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อจำแนกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการวิจัยพบว่า มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการวิจัย 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) พบว่าสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ

การวิจัยแบบผสมจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่ากรณีการวิจัยเชิงปริมาณจะใช้แบบสอบถาม และหากเป็นการวิจัยแบบผสมจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถาม สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยทุกเรื่องจะใช้วิธีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณแบบสอบถามจะมีการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค

5) การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กรณีเป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์ร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยค่า t-test แบบสองกลุ่มอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

2.3 ด้านผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษา (Meta Data Analysis)

ในการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษา สามารถจำแนกข้อค้นพบเกี่ยวกับผลการศึกษาก่อเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) แรงจูงใจและการปฏิบัติงาน 2) ธรรมชาติ 3) ระบบการเงินและบัญชี 4) ความเป็นพลเมือง และ 5) ความเข้มแข็งทางการคลัง โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

1. แรงจูงใจและการปฏิบัติงาน จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้นพบว่า มีการศึกษาองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านแรงจูงใจในการทำงาน พร้อมกับศึกษาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่ได้รับความสนใจในการศึกษาเป็นจำนวนมากถึง 5 เล่ม จากจำนวนทั้งหมด 6 เล่ม อันได้แก่ งานศึกษาของ ดวงใจ ภูพานทอง (2558) จงรักษ์ เวียงสมุทร (2559) ปรานี คะหาราช (2559) ณัฐชวัล โพธิ์พรม (2560) และ ณัฐชานันท์ สุจริตรเศรษฐ์ (2560) ทั้งนี้ในแต่ละการศึกษาอาจมีความแตกต่างกันในเรื่องของจุดเน้นในสาระสำคัญ ตัวอย่างเช่น งานของ ดวงใจ ภูพานทอง (2558) จะมุ่งเน้นไปที่ความเสี่ยงของการบริหารทางการคลัง ในขณะที่ จงรักษ์ เวียงสมุทร (2559) และ ปรานี คะหาราช (2559) ได้ศึกษาไปในสาระที่สอดคล้องกันคือ

ด้านประสิทธิภาพในการทำงาน สำหรับ ญัตฐชวล โพธิ์พรม (2560) ได้มุ่งเน้นการศึกษาไปกับการดำเนินงานด้านการเงินการบัญชีเป็นสำคัญ

2. ธรรมชาติบาล จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้นพบว่า มีการศึกษาองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านธรรมชาติบาล ซึ่งจัดได้ว่าเป็นหลักการที่สำคัญสำหรับการบริหารการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้มีการศึกษาของ ปราณี คะหาราช (2559) เพียงงานเดียวเท่านั้นที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาในประเด็นดังกล่าว

3. ระบบการเงินและบัญชี จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้นพบว่า มีการศึกษาองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านระบบการเงินและบัญชี ซึ่งมีการศึกษาเพียงชิ้นเดียวในงานของ ญัตฐชวล โพธิ์พรม (2560) ที่ได้ศึกษาด้านการดำเนินงานในระบบการเงินและบัญชี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย โดยการศึกษาในประเด็นดังกล่าวจัดได้ว่าเป็นประเด็นที่มีความแตกต่างกับการศึกษาองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านอื่นๆ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญและความชำนาญของผู้ปฏิบัติงาน และมีความเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีการศึกษาในประเด็นดังกล่าวค่อนข้างน้อย

4. ความเป็นพลเมือง จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้นพบว่า มีการศึกษาองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความเป็นพลเมือง ซึ่งมีการศึกษาเพียงชิ้นเดียวในงานของ ญัตฐกรณ จันทร์หอม (2560) ทั้งนี้ในการศึกษาชิ้นดังกล่าวเป็นการศึกษาว่าความเป็นพลเมืองส่งผลต่อความเข้มแข็งทางการคลังหรือไม่ หากส่งผลจะมีผลมากน้อยเพียงใด โดยเป็นการศึกษาเพียงชิ้นเดียวที่ได้ทำการศึกษาในแง่มุมดังกล่าว นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลาในการศึกษางานชิ้นนี้ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง เลยอาจทำให้ประเด็นดังกล่าวเป็นที่สนใจในการหยิบยกขึ้นมาศึกษา สำหรับผลการศึกษาในประเด็นดังกล่าวพบว่า ความเป็นพลเมืองมีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งทางการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะมีการทำให้ประชาชนตระหนักในการใช้สิทธิและเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ความเข้มแข็งทางการคลัง จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้นพบว่า มีการศึกษาองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านความเข้มแข็งทางการคลัง ซึ่งมีการศึกษาเพียงชิ้นเดียวในงานของ ญัตฐกรณ จันทร์หอม (2560) ทั้งนี้ในการศึกษาชิ้นดังกล่าวเป็นการศึกษาว่าที่มาของรายได้เป็นอย่างไรบ้าง โดยพิจารณาจากรายได้ขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นว่าได้มาในหมวดใดมากที่สุดจาก หมวดรายได้ที่จัดเก็บเอง รายได้ที่รัฐจัดสรรให้ และเงินอุดหนุน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้จาก หมวดรายได้ที่จัดเก็บเองจะจัดได้ว่ามีความเข้มแข็งทางการคลัง นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาควบคู่ไปกับรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยว่ามีความเพียงพอหรือไม่ ทั้งนี้ในงานชิ้นนี้ได้มีการเปรียบเทียบระหว่างท้องถิ่น 2 แห่ง เพื่อชี้ให้เห็นถึงสถานะความเข้มแข็งทางการคลังว่ามีลักษณะเป็นเช่นไร

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “สถานะองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” นำมาสู่ประเด็นในการอภิปรายผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ระเบียบวิธีในการศึกษา จากการสังเคราะห์งานวิจัยในข้างต้นพบว่า การศึกษาองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกชิ้นงานต่างใช้ระเบียบวิธีในการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณทั้งสิ้น แม้ว่าจะมีงานศึกษาของ ณัฐกรณ์ จันทรหอม (2560) ที่มีการใช้ระเบียบวิธีการศึกษาแบบผสมผสาน แต่ก็มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณนำในการศึกษาอยู่ดี ดังนั้นการศึกษารายการองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงยังขาดแง่มุมในความลุ่มลึกและรายละเอียดแบบเฉพาะเจาะจงซึ่งหาพบได้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพอยู่ หากมีการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมากยิ่งขึ้นจะสามารถทำให้องค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ในการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษพบว่ามีความมีเพียงด้านแรงจูงใจในการทำงานพร้อมกับศึกษาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่ได้รับความสนใจในการศึกษาเป็นจำนวนมากถึง 5 เล่ม จากจำนวนทั้งหมด 6 เล่ม นอกจากนี้เป็นการศึกษาที่ต่างมุ่งศึกษาประเด็นการคลังท้องถิ่นในมิติที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) ธรรมชาติ 2) ระบบการเงินและบัญชี 3) ความเป็นพลเมือง และ 4) ความเข้มแข็งทางการคลัง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจที่หลากหลายในการศึกษาเรื่องการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การศึกษาองค์ความรู้ด้านการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกชิ้นงานต่างใช้ระเบียบวิธีในการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณทั้งสิ้น แม้จะมีการใช้ระเบียบวิธีการศึกษาแบบผสมผสาน แต่ก็มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณนำในการศึกษาอยู่ดี ในขณะที่ด้านผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษาพบว่ามีเพียงด้านแรงจูงใจในการทำงานพร้อมกับศึกษาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่ได้รับความสนใจในการศึกษา นอกจากนี้เป็นการศึกษาที่ต่างมุ่งศึกษาประเด็นการคลังท้องถิ่นในมิติที่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจที่หลากหลายในการศึกษาเรื่องการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ประกอบไปด้วย

1. การศึกษาการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษามากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ทราบถึงรายละเอียดกระบวนการ ขั้นตอน ตลอดจนผลลัพธ์ของแต่ละพื้นที่ เพื่อจะทำให้ทราบถึงประเด็นปัญหา ข้อดี ข้อจำกัดของแต่ละพื้นที่
2. การศึกษาการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงเป็นรายประเด็น อาทิ ประเด็นธรรมาภิบาล ประเด็นระบบการเงินและบัญชี เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ครบถ้วนสมบูรณ์ เนื่องจากมีความหลากหลายในประเด็นการศึกษาเรื่องการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ในอนาคตเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ขององค์ความรู้ด้านการคลังท้องถิ่นจึงควรมีการขยายฐานข้อมูลและรูปแบบวิธีในการสังเคราะห์องค์ความรู้ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จรงค์ เวียงสมุทร. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานคลังขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ณัฐชวัล โพธิ์พรม. (2560). การดำเนินงานด้านการเงินและการบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ณัฐกรณ์ จันทร์หอม. (2560). แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการคลังท้องถิ่น: ผ่านวิถีความเป็นพลเมือง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐชานันท์ สุจริตนรเศรษฐ์. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงใจ ภูพานทอง. (2558). ความเสี่ยงในด้านการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). การกระจายอำนาจ แนวคิดและประสบการณ์จากเอเชีย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรานี คณะราช. (2559). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการเงินและการคลังตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปิยธิดา โคกโพธิ์. (2555). ปัญหาการคลังท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สกนธ์ วรรณวิวัฒนา. (2553). วิถีใหม่การพัฒนาารายรับท้องถิ่นไทย. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2564). ตารางเปรียบเทียบรายได้ อปท. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2564. สืบค้นได้จาก <https://odloc.go.th/การจัดสรรรายได้ให้แก่/ข้อมูลของการจัดสรรรายได้/ตารางการจัดสรรรายได้/>
- อัษฎกรณ์ วงศ์ปรีดี และสุนทรชัย ขอบยศ. (2558). การบริหารการคลังท้องถิ่น : บทเรียนจากนวัตกรรมท้องถิ่นไทย. นนทบุรี : โรงพิมพ์รัตนไทร.

Paterson, B. L., Thorne, S. E., Canam, C., & Jillings, C. (2001). Meta-study of qualitative health research: A practical guide to meta-analysis and meta-synthesis (Vol. 3) Sage.

การสำรวจองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*

A SURVEY OF KNOWLEDGE OF HUMAN RESOURE DEVELOPMENT IN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

พิจักษณ์ ภูตระกูล

Phichak Phutrakhul

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suansunandha Rajabhat University, Thailand

Corresponding author E-mail: phichak.ph@ssru.ac.th

Received 7 March 2022; Revised 8 April 2023; Accepted 20 April 2023

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่มีการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 จะเห็นการเปลี่ยนแปลงของระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโครงสร้างอำนาจหน้าที่ รายได้ จนกระทั่งถึงการบริหารงานบุคคล แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นองค์กรใด ๆ ก็ตามเรื่องทรัพยากรบุคคลเป็นเรื่องที่สำคัญมากที่องค์กรต้องพัฒนาให้มีคุณภาพ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) เพื่อสำรวจองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (2) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย และด้านผลการศึกษา โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอก จำนวน 16 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในช่วงปี 2551-2562

* พิจักษณ์ ภูตระกูล. (2566). ประสิทธิภาพการให้บริการไปยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต

อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 3(2), 53-74.

Phichak Phutrakhul. (2023). A Survey of Knowledge of Human Resoure Development in Local Administrative Organization. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(2), 53-74.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jpsmbu.2023.8>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

โดยพบว่า ในปี 2553 มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดคือ 3 เรื่อง งานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกเป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางมากที่สุด จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.75 และเป็นงานวิจัยระดับปริญญาโท มากที่สุด จำนวน 14 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 87.5 (2) ด้านแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ใช้แนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่ามีการใช้รูปแบบการวิจัยการวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) มากที่สุด จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50.00 อันดับรองลงมา ได้แก่ รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 31.25 และรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.75 ตามลำดับ ด้านผลการศึกษสามารถจำแนกได้ออกเป็น 5 ด้านคือ 1) ด้านการศึกษา 2) ด้านการฝึกอบรม 3) ด้านงบประมาณในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4) การนำหลักทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ 5) ความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

คำสำคัญ: การสังเคราะห์, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

Since the reform of local government in the 1997 Constitution, several changes in the local government system have been seen. Whether it's structure, authority, revenue, or personnel management. It shows that regardless of the organization, human resources is very important for the organization to develop quality. The purpose of this research was to study (1) to explore the knowledge of human resource development in local government organizations and (2) to synthesize the knowledge of human resource development in local government organizations in 3 aspects, namely concepts and theories; used in research, research methods and research results using a qualitative research model. The sample group used in this research consisted of 16 research papers at master's and doctoral levels. It was found that (1) Knowledge of human resource development in local administrative

organizations During 2008-2019, it was found that in 2010, the most relevant research on human resource development in local administrative organizations was 3. 3 subjects, 18.75% and the most master's degree research, 14 Subject 87.5% (2) most of the theoretical concepts used in this research were human resource development and local government organizational concepts. In terms of research methods, it was found that the research style was the most mixed research, amounting to 8 issues, representing 50.00%. 5 quantitative research, representing 31.25% and qualitative research, 3 subjects, representing 18.75%. The study results can be classified into 5 aspects: (1) education (2) aspects training, (3) budget in human resource development, (4) application of Buddhist principles in human resource development, and (5) needs in human resource development.

Keywords: Synthesis, Human Resource Development, Local Administrative Organizations

บทนำ

การสั่งสมทุนมนุษย์มีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาบุคลากรอย่างมาก องค์การที่ดึงดูดให้บุคลากรอยากร่วมงานด้วย (Employer of Choice) คือองค์การที่ลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Huselid, 1994) พิชิต เทพวรรณ (2554: 156-157) ได้กล่าวว่าเป้าหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือทุนมนุษย์มีดังต่อไปนี้ (1) เพื่อให้องค์กรมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน จากการมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา (2) เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยง สอดคล้องและครอบคลุมการพัฒนาบุคลากรกับกลยุทธ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล (3) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับบุคลากรขององค์กร เนื่องจากบุคลากรเป็นทรัพยากรหลักที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้นการพัฒนาความรู้ สติปัญญา และจริยธรรมของบุคลากรจึงมีความสำคัญต่ออนาคตขององค์กรอย่างมาก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดได้ว่าเป็นการปกครองในระดับฐานรากที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทย พ.ศ.2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่มีการกำหนดถึงแหล่งที่มาของอำนาจหน้าที่ แหล่งรายได้ ตลอดจนอำนาจในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ภายในพื้นที่ของตนเอง ทั้งนี้ เมื่อเราพิจารณาเปรียบเทียบพัฒนาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอดีตและปัจจุบัน โดยพิจารณาจาก ลักษณะ ความหมาย และคุณค่าของการปกครองท้องถิ่นของประชาชน (Local-Self Government) ในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบันมีพัฒนาการและมีพลวัตที่สูงมาก (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2552: 7)

นับตั้งแต่มีการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 จะเห็นการเปลี่ยนแปลงของระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ รายได้ จนกระทั่งถึงการบริหารงานบุคคล แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นองค์กรใด ๆ ก็ตามเรื่องทรัพยากรบุคคลเป็นเรื่องที่สำคัญมากที่องค์กรต้องพัฒนาให้มีคุณภาพ ทั้งนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการปรับเปลี่ยนระบบของการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และได้เห็นข้อบกพร่องที่ชัดเจนหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น การเรียกเก็บเงิน การสอบ การขึ้นบัญชีรายชื่อ การฟ้องร้องเกี่ยวกับการโยกย้าย เลื่อนขึ้น เลื่อนตำแหน่ง โดยโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคคลล้วนส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ รวมถึงการจูงใจให้บุคลากรอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้มแข็งเป็นรากฐานของการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นและนำไปสู่การปกครองตนเองของประชาชนได้อย่างแท้จริงนั้น การพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเรื่องที่จำเป็นที่ต้องสร้างระบบให้มีความมั่นคง เพื่อสามารถดึงดูดบุคลากร บำรุงรักษาและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

จากที่กล่าวในข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสำรวจองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่ามีสถานะองค์ความรู้เป็นเช่นไร โดยอาศัยการรวบรวมเอกสารต่างๆที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเอกสารทั้งหมดเข้าสู่วิธีวิทยาการสังเคราะห์ (synthesis method) ให้ปรากฏเป็นผลการวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึงสถานะองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนนำผลการวิจัยไปพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อสำรวจองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสังเคราะห์งานวิจัยแบบวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) เป็นการศึกษางานวิจัยอย่างพิถีพิถัน แล้วนำข้อสรุปจากงานวิจัยแต่ละเรื่องมาจัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่าง สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Paterson, Thorne, Canam and Jillings (2001) ที่สังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย (Meta Theory) ด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Meta Method) และด้านผลการศึกษา (Meta Data Analysis) มาเป็นกรอบแนวทางในการสังเคราะห์งานวิจัยในเชิงคุณลักษณะหรือเชิงบรรยาย โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงปี พ.ศ.2551-2562
2. ขั้นตอนการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) สืบค้นงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จากฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) ฐานข้อมูลห้องสมุดที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น (2) ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยใช้คำสำคัญ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเกณฑ์ และ (3) ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณลักษณะหรือเชิงบรรยาย (Qualitative Synthesis) ใน 3 ด้าน ได้แก่ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ด้านวิธีวิทยาการ และด้านผลการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

เพื่อใช้ในการทำวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยบันทึกข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary data) แบบบันทึกข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นการบันทึกข้อมูลทั่วไปของเอกสาร ได้แก่ ชื่อเอกสาร ประเภทเอกสาร แหล่งที่มาของเอกสาร วันเดือนปีของเอกสาร หน่วยงานที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของการวิจัย สาขาที่ทำการวิจัย

ตอนที่ 2 เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย ประกอบไปด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน อภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ทั้งนี้ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบไปด้วย (1) ศึกษาเอกสาร และตำราเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัย (2) สร้างแบบบันทึกข้อมูลรายละเอียดของงานวิจัยการพัฒนาศักยภาพคนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต่อการสังเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (3) นำแบบบันทึกข้อมูล (Record Form) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และ (4) ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกข้อมูลตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ (1) สืบค้นงานวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จากฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) ฐานข้อมูลห้องสมุดที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้อง (2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลางสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น และ (3) ดำเนินการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพคนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ศึกษาข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูล จากการบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง แล้วแยกประเด็นการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เพื่อบรรยายสรุปข้อมูลเบื้องต้นของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ชื่อเอกสาร ประเภทเอกสาร แหล่งที่มาของเอกสาร วันเดือนปีของเอกสาร หน่วยงานที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของการวิจัย สาขาที่ทำการวิจัย ลงในตารางเพื่อแจกแจงความถี่แล้วแปลงเป็นคำร้อยละ สรุปเชิงบรรยายเพื่อให้เห็นภาพรวมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 2 เพื่อบรรยายสรุปผลงานวิจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากแบบบันทึกข้อมูล โดยจำแนกตามประเภทของการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วงปี 2551-2562 โดยถือการสำรวจครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม 2562 เป็นเกณฑ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 16 เรื่อง รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปี พ.ศ.ที่ทำการวิจัย

ปี	จำนวน	ร้อยละ
2561	1	6.25
2560	1	6.25
2559	2	12.5
2558	1	6.25

ปี	จำนวน	ร้อยละ
2557	2	12.5
2556	1	6.25
2554	2	12.5
2553	3	18.75
2552	1	6.25
2551	2	12.5

จากตารางที่ 1 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปี พ.ศ. ที่ทำการวิจัย พบว่ามีการวิจัยระดับปริญญาโทและเอกดำเนินการในช่วงปี 2551-2562 โดยพบว่า ในปี 2553 มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดคือ 3 เรื่อง รองลงมา มีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปี 2551 2554 2557 และ 2559 ปีละ 2 เรื่อง

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันที่ทำการวิจัย

สถาบัน	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	1	6.25
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	3	18.75
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	1	6.25
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	1	6.25
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	1	6.25
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2	12.5
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	1	6.25
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	1	6.25
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2	12.5
มหาวิทยาลัยบูรพา	1	6.25
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	1	6.25
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	1	6.25

จากตารางที่ 2 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามสถาบันที่ทำการวิจัย พบว่ามีงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกดำเนินการในช่วงปี พ.ศ.2551-2562 โดยพบว่างานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกเป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางมากที่สุด จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.75 รองลงมาเป็นของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12.5

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับปริญญา

ระดับปริญญา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท	14	87.5
ปริญญาเอก	1	6.25
อื่น ๆ	1	6.25
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 3 เมื่อจำแนกงานวิจัยระดับปริญญาโทและเอกที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระดับปริญญา พบว่า เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโท มากที่สุด จำนวน 14 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 87.5 และเป็นงานวิจัยระดับปริญญาเอก จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.25 รวมถึงมีงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.25

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย (Meta Theory)

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยสามารถจำแนกข้อค้นพบเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี ที่ผู้ศึกษานำมาเป็นกรอบการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4 แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
1	ธารกมล เทพบรรจง (2557)	1. แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล 3. พระราชบัญญัติการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4. บริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอคลองลาน
2	ทรงยศ ชัยยศ (2554)	1. แนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2. แนวคิดองค์การ 3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
3	ณิกานต์ ศรีนวล (2558)	1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล 2. การประเมินผลการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น 5. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542
4	วรางคณา ปุกคำ (2556)	1. ทฤษฎีการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 1.1 การจัดหาทรัพยากรมนุษย์ 1.2 การให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์ 1.3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.4 การจูงใจรักษาทรัพยากรมนุษย์ 2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
5	วีระ รัตนวงศ์ไชยา (2553)	1. แนวคิดเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ 2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
		4. แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและโภชนาการ 5. แนวคิดด้านการศึกษา 6. แนวคิดด้านการฝึกอบรม 7. แนวคิดด้านการมีงานทำ 8. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม 9. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ 10. ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล 11. สภาพทั่วไปของจังหวัดนครปฐม
6	ณัฐฎิรา เจริญบุญ (2551)	1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.1 ความหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.2 แนวคิดของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.3 รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.4 กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.5 วิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.6 ความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.7 ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 1.8 ประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2. องค์การบริหารส่วนตำบล 2.1 วิวัฒนาการขององค์การบริหารส่วนตำบล 2.2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล 2.3 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล 2.4 บทบาทภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
		2.5 แนวคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
7	เบญจวรรณ นิवासานนท์ (2551)	1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี
8	ไพบุลย์ สงค์จันทร์ (2553)	1. แนวคิดในการพัฒนาบุคลากร 2. แนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA 3. แนวคิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร 4. แนวทางการแสวงหาความรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง
9	ปิระพร วงษาเนา (2552)	1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น 2. บริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร 3. แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4. แนวคิดการฝึกอบรม 5. แนวคิดทฤษฎีระบบ 6. ทฤษฎีระบบราชการ 7. ทฤษฎีการจูงใจ
10	กิตต์จพัฒน์ รัตนทับทิม (2559)	1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธ 3. แผนกลยุทธ์และยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลจังหวัดสมุทรสงคราม 4. แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จ 5. บริบทองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
11	วิภากร โฆษิตานนท์ (2559)	1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 2. แนวคิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. แนวคิดนโยบายการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ 4. พัฒนาการแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ 5. การสังเคราะห์แนวคิดการบริหารงานบุคคล
12	ณัฏฐกัญญา สุดใจ (2557)	1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร 2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
13	พระภุชงค์ วิชัญญ์ ฐิริปณฺโณ (สิทธิอาสา) (2560)	1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2. หลักไตรสิกขา 3. ข้อมูลพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสนับทึบ จังหวัดเชียงใหม่
14.	วรพักตร์ ภูพันธ์ศรี และ วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ (2561)	1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพองค์กร
15	ปิยลักษณ์ วรโชน (2553)	1. บริบทเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของเทศบาลตำบลเสลภูมิ อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด 2. แนวคิดการพัฒนาทรัพยากรบุคคล 3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4. การบริหารงานเทศบาล
16	วิมลศรี ร่มไทร (2554)	1. ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

ลำดับ	ผู้วิจัย	แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
		2. ทักษะการบริหารงาน 3. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

จากตารางที่ 4 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย (Meta Theory) พบว่าผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่หลากหลายและแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในแต่ละเรื่อง สำหรับการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ที่ผู้วิจัยนำมาใช้จำแนกได้ 4 แนวคิดหลัก ดังนี้

- 1) แนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย ความหมาย กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 2) แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย ความหมาย กระบวนการของการบริหารทรัพยากรมนุษย์
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย บริบทท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่น การกระจายอำนาจ พระราชบัญญัติเกี่ยวกับท้องถิ่น
- 4) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์การ ประกอบด้วย ทักษะการบริหาร การจัดการภาครัฐ แนวคิดประสิทธิผลองค์การ การประเมินผล วิสัยทัศน์ กลยุทธ์

2.2 ด้านการสังเคราะห์งานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Meta Method)

ในการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัยออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การออกแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การออกแบบการวิจัย

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ การออกแบบการวิจัย

ประเภทการออกแบบการวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)	5	31.25
การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	3	18.75
การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology)	8	50.00
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่ารูปแบบการวิจัยที่ผู้วิจัยดำเนินการประกอบด้วย 3 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) โดยพบว่ามีการใช้รูปแบบการวิจัยการวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) มากที่สุด จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50.00 อันดับรองลงมา ได้แก่ รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 31.25 และรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.75 ตามลำดับ

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามี 3 กรณี คือ กรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะประกอบด้วย การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบบเฉพาะเจาะจง สำหรับกรณีเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจะเป็น การสุ่มตัวอย่างซ้ำ การสุ่มตัวอย่างที่ทำงานภายในหน่วยงานท้องถิ่นที่ผู้วิจัยศึกษา และการวิจัยผสมผสานผู้วิจัยจะใช้การสุ่มตัวอย่างทั้งแบบเฉพาะเจาะจง แบบหลายขั้นตอน แล้วแต่บริบทของงานวิจัยนั้น ๆ ส่วนการสัมภาษณ์จะใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ให้ข้อมูล

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อจำแนกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการวิจัยพบว่า มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการวิจัย 3 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ การวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) พบว่า กรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิจัยแบบผสมจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่ากรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง แบบบันทึก กรณีการวิจัยเชิงปริมาณจะใช้แบบสอบถาม และหากเป็นการวิจัยแบบผสมจะใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถาม สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืองานวิจัยทุกเรื่องจะใช้วิธีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณแบบสอบถามจะมีการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค

5) การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กรณีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นจะสรุปความตามประเด็นที่ทำการวิเคราะห์ กรณีเป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์ร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยค่า t-test แบบสองกลุ่มอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

2.3 ด้านผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษา (Meta Data Analysis)

ในการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านผลการศึกษา ดังนี้

1. ด้านการศึกษา – องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นได้สนับสนุนให้มีการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในส่วนของท้องถิ่น เช่นงานวิจัยของ ทรงยศ ชัตติยศ (2554) ที่กล่าวว่า บุคลากรในองค์กรมีความมุ่งหวังจากการศึกษาต่อในเรื่องของความมั่นคงในอาชีพและสามารถสร้างความก้าวหน้าในอาชีพโดยการปรับเปลี่ยนสายงานอาชีพให้สูงขึ้น นิชากานต์ ศรีนวล (2558) ส่งเสริมให้บุคลากรมีการศึกษาโดยเทศบาลได้ตั้งงบประมาณ ทุนการศึกษาให้แก่พนักงานเทศบาลเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและโท วรางคณา ปุกคำ (2556) สนับสนุนให้ทุนการศึกษาสำหรับผู้ที่ยังไม่จบการศึกษา ส่งเสริมการหาความรู้ ญัฐฎิรา เจริญบุญ (2551) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนด้านการศึกษา วรพัทธ์ ภูพันธ์ศรี และ วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ (2561) ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ด้านการฝึกอบรม – การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควรสนับสนุนให้ทรัพยากรมนุษย์ในสังกัดควรมีการฝึกอบรม เช่นงานวิจัยของ ธารกมล เทพบรรจง (2557) ที่มีผลการศึกษาว่า อปท. ไม่สนับสนุนให้พนักงานฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ทรงยศ ชัตติยศ (2554) ที่มีความมุ่งหวังให้บุคลากรในองค์กรเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้ด้านการปฏิบัติงานด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่และส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมอย่างอิสระ นิชากานต์ ศรีนวล (2558) มีการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น วรางคณา ปุกคำ (2556) องค์กรสนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตร

ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาจิตสำนึก จรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม นำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้กับการทำงาน ญัฐฎิรา เจริญบุญ (2551) องค์การบริหารส่วนตำบลมีกิจกรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยให้เข้ารับการฝึกอบรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาดูงาน เพื่อนำส่วนที่ดีที่ได้จากการศึกษาดูงาน มาปรับปรุงพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลของตน ปิระพร วงษาเนา (2552) การฝึกอบรมข้าราชการของท้องถิ่นให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถตามความถนัดเฉพาะตำแหน่งสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วรพัทธกร ภูพันธ์ศรี และ วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ (2561) ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม ด้านการพัฒนาและด้านการเรียนรู้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ด้านงบประมาณในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ – งบประมาณเป็นส่วนสำคัญสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเพราะจะเป็นแรงผลักดันให้ทรัพยากรมนุษย์มีการพัฒนาที่ดีขึ้น เช่นงานวิจัยของ ชารมกล เทพบรรจง (2557) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดสวัสดิการให้พนักงาน ทรวงยศ ชติยศ (2554) งบประมาณด้านการศึกษาต่อมีอย่างจำกัด ไม่สามารถรองรับความต้องการศึกษาต่อได้ทั้งหมด มีระเบียบกฎหมายบางข้อที่ทำให้ไม่สามารถตัดสินใจขอรับทุนการศึกษาต่อได้ ผู้บริหารควรเพิ่มงบประมาณด้านการฝึกอบรมให้มากขึ้นและเพียงพอต่อองค์การจัดหาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน วรางคณา ปุกคำ (2556) องค์กรมีงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการส่งนักศึกษาดูงาน ไพบุลย์ สงค์จันทร์ (2553) การใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนและขาดประสิทธิภาพในการใช้วัสดุอุปกรณ์จึงนำไปสู่การเสนอโครงการอบรมบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ปิระพร วงษาเนา (2552) จัดสรรงบประมาณในการวางแผนบุคลากรให้ศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยข้าราชการอบจ. มีความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการพัฒนาศักยภาพเพิ่มเติมโดยเรียนรู้ตามความสามารถเฉพาะตำแหน่ง ทั้ง ป.ตรี ป.โท ตามสาขาความต้องการในการเพิ่มเติมความรู้

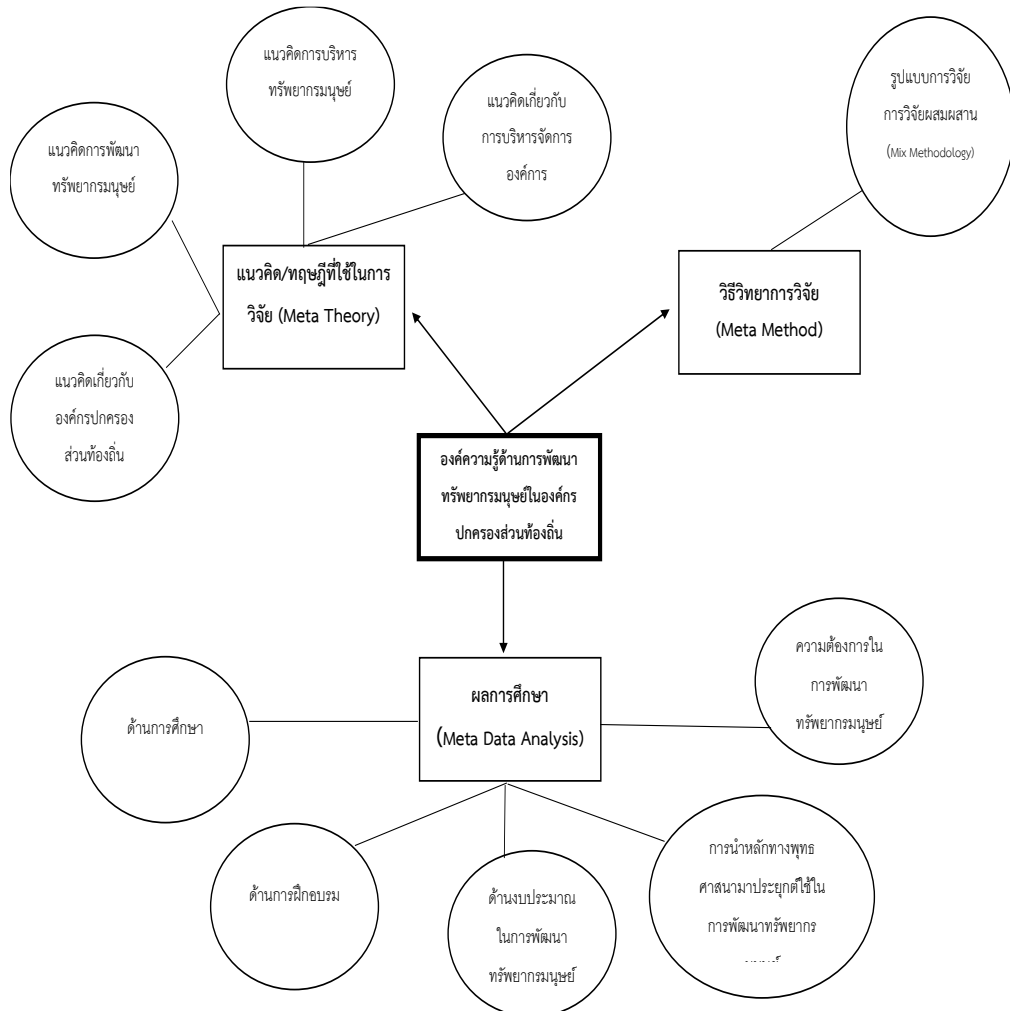
4. การนำหลักทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
เช่น งานวิจัยของ กิตต์จพัฒน์ รัตนทับทิม (2559) พบว่าปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักเชิงพุทธที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในขั้นสมาธิ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในขั้นปัญญา และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในขั้นศีล ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ

การนำนโยบายไปใช้ พระภูพานวิชัย ภูริปัญโญ (สิทธิอาสา) (2560) พบว่า ควรมุ่งเน้นฝึกบุคลากรให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และส่งเสริมให้บุคลากร ได้รับความรู้ควรใช้สถาบันทางศาสนาในการส่งเสริม โดยการรักษาศีล ฝึกสมาธิ และการเจริญปัญญา แล้วนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

5. ความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจบุคลากรที่ต้องการพัฒนาตนเอง เช่นงานวิจัยของ ทรงยศ ชัตติยศ (2554) ด้านการวางแผนและพัฒนาอาชีพ พบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคลากรภายในองค์กรมากกว่าบุคลากรภายนอก พิจารณาและให้โอกาสบุคลากรภายในองค์กรในการก้าวหน้าสายงานอาชีพ มีการวางแผนในการพัฒนาอาชีพของบุคลากรในองค์กรมีกรอบอัตรากำลังที่เหมาะสม วรางคณา ปุกคำ (2556) ด้านการพัฒนาอาชีพพนักงานไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาอาชีพ ณัฐจิรา เจริญบุญ (2551) การกำหนดความต้องการทรัพยากรมนุษย์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับปัญหามากที่สุด คือผู้บริหารต้องถ่วงวางแผนกำลังคนไม่เป็นไปตามความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมา คือไม่มีระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นต้องใช้ในการวางแผนด้านทรัพยากรมนุษย์ ไพบุลย์ สงค์จันทร์ (2553) ให้ความสำคัญกับการวางแผนพัฒนาบุคลากรและการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ ปิยลักษณ์ วรโกชน (2553) ควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่กำกับดูแลต้องเข้าใจกระบวนการฝึกอบรม สำรวจหาความจำเป็นในการฝึกอบรม จัดหาที่ปรึกษา หรือผู้รู้ที่จะให้การปรึกษา ฉันทนภักดิ์ (2557) การจัดทำแผนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนควรมีการติดตาม ประเมินผลทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงานทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้สามารถสรุปภาพการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ภาพรวมองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาในเรื่องดังกล่าวพบว่าการศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วง พ.ศ.2551-2562 นั้น (1) ด้านทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย (Meta Theory) นั้นงานวิจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยังคงมีการใช้แนวคิด และทฤษฎีที่ผลิตซ้ำกันอยู่อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้งานวิจัยต่าง ๆ ยังคงเริ่มต้นด้วยการใช้แนวคิด ทฤษฎีการบริหารทรัพยากรมนุษย์ซึ่งยังคงเป็นแนวคิดที่ครอบคลุมงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถึงแม้ว่าผลการศึกษาของ นิสาล พรหมรินทร์ (2552) จะพบว่าแนวโน้มข้อเขียนที่เกิดขึ้นในกลุ่มการ

บริหารงานบุคคลภาครัฐคือแนวคิดเรื่องการพัฒนาบุคลากร แต่จากงานวิจัยนี้พบว่าแนวคิดด้านการบริหารงานบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับมีบทบาทนำแนวคิด ทฤษฎีด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (2) ด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Meta Method) พบว่าจากการสำรวจงานวิจัยเมื่อพิจารณาภาพรวมของการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งหมดเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัยพบว่าไม่มีความแปลกใหม่ทางด้านวิธีวิทยาการวิจัย และยังสะท้อนให้เห็นว่าการทำวิจัยมีความซ้ำซ้อนประเด็นอาจทำให้ไม่เกิดการพัฒนางานวิจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ด้านผลการศึกษา (Meta Data) หากนำแนวคิดเรื่องความก้าวหน้าของศาสตร์ของ Deutsch et al (1986) ว่าสิ่งบ่งชี้ความก้าวหน้าควรจะมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้คือ 1) การพัฒนาทางทฤษฎี (Theory Development) 2) การพัฒนาทางระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology Development) 3) การค้นพบสิ่งใหม่ ๆ (Discovery of New Findings) พบว่าความก้าวหน้าของสังคมศาสตร์ต้องอย่างน้อย 2 ใน 3 องค์ประกอบ ซึ่งจากงานวิจัยทั้ง 16 เล่มยังไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็นความก้าวหน้าของศาสตร์ได้ ทั้งนี้ถ้าหากนำแนวคิดของความก้าวหน้าในเชิงระดับ Bird (2007) จำแนกความก้าวหน้าออกเป็น 3 ระดับ หรือ 3 แนวทางได้แก่ 1) The Epistemic Approach แนวทางนี้เห็นว่าความก้าวหน้าคือการมีความรู้เพิ่มขึ้น 2) The Semantic Approach แนวคิดนี้เห็นว่าความก้าวหน้าคือการมีความรู้สึกที่ดีเพิ่มขึ้นและ 3) Functional-Internal Approach เห็นว่าศาสตร์จะก้าวหน้าก็ต่อเมื่อความรู้นั้น ๆ สามารถนำมาแก้ปัญหาสังคมได้แต่สามารถให้แนวโน้มได้ งานวิจัยทั้ง 16 เล่มดังกล่าวก็ยังไม่สามารถนำมาแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าได้เช่นกัน

โดยสรุปจากการสำรวจองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้พบว่าในวงวิชาการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเคลื่อนตัวถึงแม้จะไม่ใช่ที่สนใจจนเป็นองค์ความรู้แต่แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องของการผลิตความรู้ผ่านการวิจัยในแต่ละปี อีกทั้งในบางประเด็นนอกจากความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นแกนของแนวความคิด เช่นแนวคิดของ Nadler and Nadler (1989) ที่กล่าวว่าพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นครอบคลุมอยู่ 3 กิจกรรมเพื่อจะทำให้บุคคลมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นโดยกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวได้แก่ การฝึกอบรม (Training) การศึกษา (Education) และการพัฒนา (Development) นั้นพบว่างานวิจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเพิ่มเติมการนำแนวคิดของพุทธศาสนาเข้ามาเติมเต็มองค์ความรู้ได้อย่างลงตัว

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสรุปได้ว่าการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ด้านแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ใช้แนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร และแนวคิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่า มีการใช้รูปแบบการวิจัยการวิจัยผสมผสาน (Mix Methodology) มากที่สุด ด้านผลการศึกษสามารถจำแนกได้ออกเป็น 5 ด้านคือ (1) ด้านการศึกษา (2) ด้านการฝึกอบรม (3) ด้านงบประมาณในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (4) การนำหลักทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ (5) ความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ประกอบไปด้วย

1. ในอนาคตสำหรับการศึกษาเรื่องดังกล่าว ควรมีการศึกษาในแหล่งข้อมูลอื่น ๆ นอกเหนือไปจากระบบฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์ อาทิ ระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย

2. ในอนาคตสำหรับการศึกษาเรื่องดังกล่าว ควรมีการใช้ระเบียบวิธีแนวอื่น ๆ ในการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

3. ในอนาคตเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ขององค์ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากงานที่ทำการศึกษานั้น มักใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2552). ความก้าวหน้ากระบวนการกระจายอำนาจในประเทศไทย และข้อเสนอ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิศาชล พรหมรินทร์.(2555). วิวัฒนาการกระบวนการทัศน์รัฐประศาสนศาสตร์ไทย: บทสำรวจวรรณกรรมรัฐประศาสนศาสตร์ไทยจากอดีต ถึงปัจจุบัน .กรุงเทพมหานคร: ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชิต เทพวรรณ. (2554). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์: แนวคิดและกลยุทธ์เพื่อความสำเร็จได้เปรียบทางการแข่งขัน*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น

Bird, A. (2007). What is Scientific Progress. *NOUS*, 41(1), 64-89.

Deutsch, K. W., Markovits, A.S., & Platt, J. (1986). *Advances in the Social Sciences, 1900-1980. What, Who, Where, How?. New York: University of America Press.*

Huselid, M.A. (1994). Documenting HR's effect on the bottom line. *HR Magazine*. January, 79-85.

Nadler, L., & Nadler Z. (1989). *Developing human resources*. San Francisco: Jossey-Bass.

Paterson, B. L., Thorne, S. E., Canam, C., & Jillings, C. (2001). *Meta-study of qualitative health research: A practical guide to meta-analysis and meta-synthesis (Vol. 3)* Sage.

ประสิทธิผลการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต
อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี*

EFFECTIVENESS OF THE ELDERLY ALLOWANCE SERVICE OF KHU
KHOT MUNICIPALITY, LAM LUK KA DISTRICT, PATHUM THANI
PROVINCE

สุทิน นพเกต¹, รัชต์ฐิพร กัลยาณมิตร², ศักดา ศิริภัทรโสภณ³, อนงค์วรรณ เทพสุทิน⁴,
กัญฐนา สนเจริญ⁵ และ สุชาติ อุทัยวัฒน์⁶

Sutin Noppakate¹, Ratthiporn alyanamitra², Sakda Siripattarasophon³, Anongwan Thepsutin⁴,
Kanthana Soncharoen⁵ and Suchart Uthaiwat⁶

¹⁻⁶มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁶ Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding author E-mail: kramonporn@hotmail.com

Received 29 March 2022; Revised 27 April 2023; Accepted 30 April 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และ 2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

* สุทิน นพเกต, รัชต์ฐิพร กัลยาณมิตร, ศักดา ศิริภัทรโสภณ, อนงค์วรรณ เทพสุทิน, กัญฐนา สนเจริญ และ สุชาติ อุทัยวัฒน์.

(2566). ประสิทธิผลการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต

อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 3(2), 75-88.

Sutin Noppakate, Ratthiporn alyanamitra, Sakda Siripattarasophon, Anongwan Thepsutin, Kanthana Soncharoen and Suchart Uthaiwat. (2023). Effectiveness of the Elderly Allowance Service of Khu Khot Municipality, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(2), 75-88.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jpsmbu.2023.9>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

ครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่มารับบริการเบี้ยยังชีพจากเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 10,375 คน ข้อมูลเดือนมกราคม 2565 กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการเปิดตารางของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และ 2) ข้อเสนอแนะต่อประสิทธิภาพการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ควรพัฒนา ปรับปรุง ขั้นตอนการคัดเลือกผู้รับเบี้ยยังชีพให้เป็นไปตามเกณฑ์โดยเน้นความโปร่งใสและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ควรจัดโครงการเสริมสร้างคุณภาพการให้บริการให้กับเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองคูคต ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มช่องทางการแจ้งข่าวการจ่ายเบี้ยยังชีพอย่างเพียงพอและอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การให้บริการ, เบี้ยยังชีพ, ผู้สูงอายุ

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the effectiveness of the elderly allowance service of Khu Khot Municipality, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province, and 2) to study the recommendations on the effectiveness of the elderly allowance service of Khu Khot Municipality, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province. The research was quantitative. The population used in this study was 10,375 elderly who received the elderly allowance services from Khu Khot Municipality, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province, as of

January 2022. The sample was determined by Taro Yamane table. A sample of 390 people was obtained. The data collection tools were questionnaires. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation.

The results found that 1) the effectiveness of the elderly allowance service of Khu Khot Municipality, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province overall, was at a high level ($\bar{X} = 4.45$). At a high level ($\bar{X} = 4.47$) for service personnel at a high level ($\bar{X} = 4.46$) and in terms of facilities At a high level ($\bar{X} = 4.42$); and 2) the recommendations on the effectiveness of the elderly allowance service of Khu Khot Municipality, Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province was found that the process of service provision should be developed and improved in the selection process, recipients of pensioners met the criteria with an emphasis on transparency and people's participation in the consideration. service personnel should organize a project to enhance the quality of service for the municipal staff of Khu Khot Facilities. There should be more channels to notify the payment of pensioners sufficiently and regularly.

Keywords: Effectiveness, Service, Elderly Allowance, Elderly

บทนำ

ประเทศต่างๆในปัจจุบันทั่วทั้งโลกต่างก็เผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุซึ่งองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ได้ให้นิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” หมายถึง ประชากรทั้งเพศชายและหญิง ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป รวมทั้งได้แบ่งระดับการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ สังคมสูงวัย (Aged society) สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Complete Aged society) และสังคมสูงวัยระดับสุดยอด (Super Aged society) (อนันต์ อนันตกุล, 2560) โดยประเทศไทยได้มีการเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 และในปัจจุบันตามการคาดการณ์ประมาณประชากรสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ (สคช.) ในปี 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอด คือมีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562) ผู้สูงอายุถือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมาก เป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นผู้ที่มีบทบาทด้านการอบรม สั่งสอนบุตร ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาคบครัว รวมทั้งเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตแก่บุตรหลาน ส่วนบทบาทที่มีต่อชุมชนผู้สูงอายุมีบทบาทในการอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม การปฏิบัติด้านพิธีกรรม การปฏิบัติธรรมทางศาสนา รวมทั้งการสร้างสามัคคีในชุมชน อย่างไรก็ตามเมื่ออายุมากขึ้น ผู้สูงอายุจะมีรายได้น้อยลงเพราะไม่ได้ทำงาน หลายคนไม่มีเงินออมเพียงพอ และประสบกับปัญหาโรคต่าง ๆ มากมาย ในขณะที่ผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวขึ้นแต่อัตราการเกิดของไทยกลับลดลง ผู้สูงอายุต้องพึ่งพาลูกหลานในวัยทำงานมากขึ้น ปัจจุบันมีสัดส่วนประชากรวัยทำงานประมาณ 4.5 คนต่อการดูแลผู้สูงอายุ 1 คน และ ประชากรวัยเด็กอีก 1 คน (4:1:1) แต่ในอีก 15 ปี ข้างหน้าจะมีสัดส่วนประชากรวัยทำงานประมาณ 2 คนต่อการดูแลผู้สูงอายุ 1 คน และ ประชากรวัยเด็กอีก 1 คน (2:1:1) ทำให้ครอบครัวจะต้องประสบกับปัญหาความเครียดจากภาระค่าครองชีพและภาระหน้าที่ที่ต้องดูแลคนในครอบครัวที่เพิ่มขึ้น (สำนักข่าว Hi focus เจาะลึกระบบสุขภาพ, 2560)

รัฐบาลจึงมีนโยบายในการช่วยดูแลประชากรผู้สูงอายุตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 รวมถึงนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วย ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการดูแลผู้สูงอายุตามที่ปรากฏในตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยมาตรา 48 วรรคสอง ได้บัญญัติว่าบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ และหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 71 วรรคสาม รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีพได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้รัฐบาลได้กำหนดนโยบายสาธารณะด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขึ้นเพื่อเป็น

หลักประกันรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุซึ่งมีการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 ในช่วงเริ่มต้นการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นไปในลักษณะของการสงเคราะห์ โดยผู้มีคุณสมบัติจะต้องเป็นผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน ถูกทอดทิ้ง หรือขาดผู้ดูแล และได้เปลี่ยนนโยบายเบี้ยยังชีพสู่ลักษณะสวัสดิการถ้วนหน้า (ยกเว้นผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ) แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ดังเช่นในปัจจุบัน โดยนโยบายนี้เป็นภารกิจที่ถ่ายโอนจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของรัฐและความต้องการของชุมชนอันเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 หมวด 14 มาตรา 250 ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปเพื่อให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกตอบสนองความต้องการรวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติราชการอยู่เสมอตลอดจนแนวทางในการพัฒนาเพื่อเป็นข้อมูลกำหนดหน่วยงานในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้น (ชนาพร สันตะวาฬิม, 2564)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อประสิทธิภาพการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 10,375 คน (ข้อมูลเดือน มกราคม 2565. ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง)

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวน 274 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งได้พัฒนามาจากแบบสอบถามของ Likert แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

(1) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ

เทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใน 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปแจกให้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน ที่ได้คัดเลือกไว้ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการชี้แจงการตอบแบบสอบถาม พร้อมกับแจกแบบสอบถามให้ตอบโดยอิสระแล้วรับคืนทันที

2. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ พบว่ามีความสมบูรณ์เพียงจำนวน 274 ฉบับ จึงนำไปประมวลผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลวิจัย

1. ประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม

ประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. ด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ	4.47	0.21	มาก
2. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	4.46	0.19	มาก
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.42	0.12	มาก
โดยรวม	4.45	0.17	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และรายด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$)

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ โดยรวม และจำแนกเป็นรายข้อ

ประสิทธิภาพการให้บริการ ด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ	4.50	0.50	มาก
2. การให้บริการผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นไปตามลำดับก่อนหลังอย่างยุติธรรม	4.47	0.50	มาก
3. มีแผ่นป้ายประกาศ / เอกสาร แสดง ขั้นตอนในการติดต่อขอรับเบี้ยยังชีพอย่าง ชัดเจน	4.45	0.49	มาก
4. การคัดเลือกตามเกณฑ์ผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความยุติธรรมและทั่วถึง	4.45	0.49	มาก
5. การให้บริการผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีเจ้าหน้าที่ดูแลและอธิบายขั้นตอนอย่าง ชัดเจน	4.39	0.48	มาก
6. มีการให้บริการจ่ายเงินผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบบเบ็ดเสร็จครบวงจรในที่เดียวกัน	4.38	0.48	มาก
7. ขั้นตอนการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีความสะดวกรวดเร็ว	4.38	0.48	มาก
8. งบประมาณที่จัดไว้สำหรับช่วยเหลือผู้สูงอายุมีจำนวนที่เพียงพอ	4.33	0.50	มาก
โดยรวม	4.42	0.21	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ ร้อยละ ($\bar{X} = 4.42$) เป็นรายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพการให้บริการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ โดยรวม และจำแนกเป็นรายชื่อ

ประสิทธิภาพการให้บริการเบี่ยงชีฟ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. เจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีที่ดีแก่ผู้มารับบริการ เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ มีความสุภาพ	4.64	0.41	มากที่สุด
2. เจ้าหน้าที่ให้บริการผู้มารับบริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	4.49	0.50	มาก
3. เจ้าหน้าที่มี อัธยาศัยไมตรี และมีความเป็นกันเอง	4.46	0.49	มาก
4. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีจำนวนเพียงพอ	4.45	0.49	มาก
5. เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ต่อการให้บริการ จ่ายเงินฯ	4.44	0.49	มาก
6. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ มีความตั้งใจและกระตือรือร้น ในการให้บริการ	4.44	0.49	มาก
7. เจ้าหน้าที่สามารถตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน	4.43	0.49	มาก
8. เจ้าหน้าที่มีความใส่ใจในการให้บริการ	4.42	0.49	มาก
โดยรวม	4.47	0.19	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ร้อยละ ($\bar{X} = 4.47$) เป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพการให้บริการเบี่ยงชีผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมและจำแนกเป็นรายชื่อ

ประสิทธิภาพการให้บริการเบี่ยงชี ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. มีกล้องสำหรับรับฟังความคิดเห็นของผู้มารับบริการ	4.58	0.0	มากที่สุด
2. มีการจัดบริการพิเศษสำหรับผู้มารับบริการ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรศัพท์ เป็นต้น	4.55	0.49	มากที่สุด
3. ภายในสำนักงานสะอาดและเป็นระเบียบ	4.51	0.50	มากที่สุด
4. มีการจัดพื้นที่สำหรับรอกแบบฟอร์มต่างๆ อย่าง เพียงพอ	4.47	0.50	มาก
5. ท่าเลที่ตั้งสะดวกสบายในการเดินทางมารับบริการ	4.45	0.49	มาก
6. มีที่นั่งรอเพียงพอสำหรับผู้ที่มาใช้บริการ	4.39	0.48	มาก
7. มีป้ายบอกทิศทางและสถานที่ที่ชัดเจน ง่ายต่อการมา ใช้บริการ	4.36	0.48	มาก
8. สถานที่จอดรถมีจำนวนเพียงพอ	4.34	0.47	มาก
โดยรวม	4.46	0.12	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการเบี่ยงชีผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ ($\bar{X} = 4.46$) เป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี่ยงชีผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผลเพิ่มเติม ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี่ยงชีผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในการให้บริการด้านเบี่ยงชีผู้สูงอายุ เมื่อพิจารณาจากผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีค่าระดับความพึงพอใจมากกว่า 80 ขึ้นไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของกมลชนก เบญจภูมริน (2556) เรื่อง ความพึงพอใจของ

ผู้สูงอายุต่อการให้บริการการจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้สูงอายุมีความพึงพอใจ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ มากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ และพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจ ด้านขั้นตอนในการให้บริการ น้อยกว่าด้านอื่น ๆ

จากผลการศึกษาประสิทธิภาพการให้บริการด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้รับบริการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านของการให้บริการมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนการให้บริการที่ผู้รับบริการมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐรวิ แสนตุ้ย (2559) เรื่อง ความพึงพอใจของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.32$) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 4.23$) ด้านช่องทางการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.22$) อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการจ่ายเงิน ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะใน 3 ด้านหลักๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ

1.1 ควรพัฒนา ปรับปรุง ขั้นตอนการคัดเลือกผู้รับเบี้ยยังชีพให้เป็นไปตามเกณฑ์ทั้งในส่วนผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ป่วยเอดส์ โดยเน้นความโปร่งใสและให้ผู้นำชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา

1.2 พัฒนาขั้นตอนการให้บริการ โดยปรับขั้นตอนการแจกเบี้ยยังชีพอย่างยุติธรรม โดยมีการชี้แจงขั้นตอน ระยะเวลาที่ขอรับเบี้ยยังชีพให้ชัดเจน เช่น การนำธนาคารของรัฐเข้าร่วมในการแจกเบี้ยยังชีพโดยแจกผ่านทางธนาคารในทุกเดือน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ

2.1 จัดโครงการเสริมสร้างคุณภาพการให้บริการให้กับเจ้าหน้าที่ในเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

2.2 จัดโครงการอบรมและพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรด้านบริการในเทศบาลเมืองคูคต อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เช่น การสร้างทีมงาน การให้บริการที่มีคุณภาพ เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

3.1 เพิ่มช่องทางการแจ้งข่าว การจ่ายเบี้ยยังชีพอย่างเพียงพอและแจ้งข่าวอย่างสม่ำเสมอ เช่น หอกระจายข่าว ป้ายประกาศ รถกระจายเสียงและเว็บไซต์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2562). มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่องสังคมผู้สูงอายุ 6 Sustainable 4 Change (ฉบับปรับปรุง). (2). กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- กมลชนก เบญจภุมรินทร์. (2556). ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการการจ่ายเงิน เบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลกระดังงา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม. ใน วิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. (2542). ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพมหานคร: กรมประชาสงเคราะห์, มปป.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2546). พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2547). พระพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: เจ. เอส. การพิมพ์.
- ชนาพร สันตะวาลิม. (2564). ปัจจัยการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกลือ. รวมบทความวิจัยการศึกษาศิระโครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2553). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช จำกัด.
- ณัฐวี แสนดุษ. (2559). ความพึงพอใจของผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. ใน วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บรรจบ กาญจนกุล. (2553). ความต้องการของประชาชนในการใช้บริการของรัฐ. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- วิไลวรรณ ทองเจริญ. (2539). ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ. วารสารมหาวิทยาลัยมหิดล. เว็บไซต์สำนักข่าว Hfocus. เจาะลึกระบบสุขภาพ.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2539). สังคมวิทยาภาวะสูงอายุ ความเป็นจริงและการคาดการณ์ในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2565). สถิติประชากร. เรียกใช้เมื่อ 15 มีนาคม 2564 จาก http://www.dopa.go.th/index_3.htm
- สุรกุล เจนอบรม. (2541). วิสัยทัศน์ ผู้สูงอายุและการศึกษานอกระบบสำหรับผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพมหานคร: นิชินแอตเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.
- อนันต์ อนันตกุล. (2560). สังคมสูงวัย...ความท้าทายประเทศไทย. เรียกใช้เมื่อ 11 กรกฎาคม 2565 จาก <http://www.royin.go.th/wp-content/>
- Craig G.J (1991). Human Development. 6th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Hall, H. R. (1996). Organization: Structures, Processes, and Outcomes. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice Hall.
- Lois, Hoffman and others. (1988). Developmental Psychology Today. 5 th ed. New York : McGraw-Hill.
- Milton, C. R. (1981). Human Behavior in Organization. Englewood Cliffs, N. J. Prentice - Hall.
- Mullins, L. T. (1985). Management and Organizational Behaviour. London: Pitman.
- Morse, Nancy C. (1955). Satisfaction in the White Collar Job. Michigan: University of Michigan Press.

Pate, R. R. et al. (1995). A Recommendation from the Centers for Disease Control and Prevention and the American College of Sports Medicine. *Physical Activity and Public Health*, 273(5).

คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของ ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแมริม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่*

DESIRABLE LOCAL POLITICAL LEADERSHIP CHARACTERISTICS ACCORDING TO PEOPLE'S OPINIONS IN MAE RIM SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, MAE RIM DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

สุดเขต สกุนทอง¹, วินิจ ผาเจริญ² และ นิติกาญจน์ นาคประสม³

Sutkhet Sakunthong¹, Winit Pharcharuen², Nitikan Nakprasom³

¹⁻³มหาวิทยาลัยแม่โจ้

¹⁻³ Maejo University, Thailand

Corresponding author E-mail: winit.phacharuen@gmail.com

Received 13 April 2022; Revised 27 April 2023; Accepted 30 April 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแมริม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ้

* สุดเขต สกุนทอง, วินิจ ผาเจริญ และ นิติกาญจน์ นาคประสม. (2566). คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแมริม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 3(2), 89-105.

Sutkhet Sakunthong, Winit Pharcharuen and Nitikan Nakprasom. (2023). Desirable Local Political Leadership Characteristics According to People's Opinions in Mae Rim Sub-District Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(2), 89-105.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jpsmbu.2023.10>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่อริม อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น, การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the desirable local political leadership characteristics according to people's opinions in Mae Rim Subdistrict Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province 2) to study and compare the desirable local political leadership characteristics according to public opinions. is a quantitative research A sample of the population of 400 people. The tools used for data collection were questionnaires. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance. and pairwise comparison using the scheffe method. The study found that, Desirable Local Political Leadership Characteristics According to People's Opinions in Mae Rim Subdistrict Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province Overall, it was at a high level ($\bar{x} = 4.13$). Classified by personal factors in terms of sex, age and level of education average monthly income have different opinions therefore accepting the research hypothesis.

Keywords: Desirable Attributes, Local Political Leaders, Local Government

บทนำ

ในยุคปัจจุบันการบริหารราชการบ้านเมืองของประเทศไทยอยู่ในช่วงระยะการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการ เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจการบริหารงานจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ การสั่งการ การปฏิบัติอันจะก่อให้เกิดผลดีแก่ท้องถิ่น เช่นการสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น สามารถจัดกระทำได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ตรงกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การพัฒนาประเทศ และท้องถิ่นในภาพรวมมากขึ้น ดังนั้นการบริหารราชการของไทยจึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นโดยประกาศใช้เมื่อพุทธศักราช 2537 (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล, 2537) และมีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546)

ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่ยังมีสมาชิกสภาท้องถิ่นดำรงตำแหน่งอยู่ให้สภาท้องถิ่นนั้นยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้น ทั้งคณะและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่มีผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนที่กฎหมายนั้น จะมีผลบังคับใช้ให้ผู้บริหารสภาท้องถิ่นนั้นยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ด้วยเหตุนี้ ผู้นำเป็นผู้มีอิทธิพลในการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การอีกทั้งมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ แนวทางในการปฏิบัติงาน ความจงรักภักดี และความผูกพันต่อองค์การของผู้ปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้นำโดยตำแหน่ง คือ ผู้ที่ใช้อิทธิพลในการจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามความต้องการขององค์การและบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งขึ้นหรือได้รับการยกย่องขึ้นเป็นหัวหน้าผู้ตัดสินใจ เพราะมีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชาผู้อยู่ใต้บังคับหรือหมู่ชนไปในทางดีหรือชั่วก็ได้ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2540)

ดังนั้น ผู้บริหารเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่และบทบาทของผู้นำอยู่แล้วในองค์การทำงานในฐานะผู้นำกลุ่ม ให้คนในกลุ่มศรัทธาเชื่อถือและเต็มใจร่วมมือโดยมีความสัมพันธ์เพื่อให้งานของกลุ่มสำเร็จลงได้แค่นั้นย่อมขึ้นกับ “การเป็นผู้นำ” ของผู้บริหาร ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวและความสามารถเป็นพิเศษของผู้บริหาร เพราะในการบริหารงานความเป็นผู้นำและแบบของผู้นำจะมีส่วนร่วมสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในองค์การ (วิเชียร วิทยอุดม, 2550) ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมือง

ซึ่งทำหน้าที่บริหารงานในส่วนงานท้องถิ่นต่างๆ (ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2535) เพราะถือเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนกระบวนการต่างๆ ให้ดำเนินต่อไปได้ โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นผู้นำท้องถิ่นควรจะต้องมีคุณสมบัติ คุณลักษณะ และภาวะผู้นำที่ดีที่พึงประสงค์เพื่อให้สามารถดำเนินการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นนั้น ๆ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งหากผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไร้ความสามารถในการบริหารงาน ไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ก็จะไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางเป้าหมายไว้ได้ ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการองค์กร การปล่อยให้เกิดช่องว่างในการทุจริตคอร์รัปชันและความเสียหายกับองค์กรตามมาได้ (นนท์ชนันท์กรณ์ ฝ่ายเทศ, 2564)

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวถึงผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นจะต้องมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำที่ดี คือ มีความสามารถในการจูงใจให้ผู้อื่นเชื่อถือศรัทธา และอุทิศในการทำงานทุ่มเทในหน้าที่เพื่อบรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จ ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มในกิจกรรมที่ต้องมีความมานะพยายามอย่างสูง กล่าวที่จะเป็น ผู้เริ่มกระทำหรือหยุดการกระทำใด ๆ หรือเปลี่ยนแนวทางลักษณะการทำงานที่เป็นอยู่กล้าคิด กล้าทำกล้าตัดสินใจ ถ้าผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีภาวะผู้นำสูงก็จะส่งผลให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่ทุกองค์การต้องการให้มีเพื่อนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าขององค์การและในพื้นที่ให้มากที่สุด ตลอดจนให้เกิดองค์ความรู้สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 9,889 คน (เทศบาลตำบลแม่มริ, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโรยามาเนใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 54)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก

ตอนที่ 2 การบริหารงานของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของเทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคคลเข้าทำงาน การอำนวยการ การประสานงาน การเสนอรายงาน และการงบประมาณ มีลักษณะเป็น

ตอนที่ 3 ภาวะผู้นำของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำที่เน้นงาน ภาวะผู้นำที่เน้นความสัมพันธ์ และภาวะผู้นำที่เน้นความเปลี่ยนแปลง

ตอนที่ 4 การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของผู้นำท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นการดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 400 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบเป็นแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของประชาชน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ วิเคราะห์โดยความถี่และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

2. การวิเคราะห์คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของเทศบาลตำบลแม่มิม อำเภอแม่มิม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ด้านการบริหารงาน ด้านภาวะผู้นำและด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Percentage) นำเสนอในรูปตารางพร้อมคำบรรยาย การแปลความหมายคะแนน ใช้คะแนนเฉลี่ย ของคะแนน ซึ่งกำหนดตามแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด (2554 : 99) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มิม อำเภอแม่มิม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามคุณลักษณะของประชาชน

3.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มิม อำเภอแม่มิม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามเพศใช้สถิติทดสอบ T-test

3.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มิม อำเภอแม่มิม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอายุระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเอฟ (F-test)

ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน และเมื่อพบว่ามีความแตกต่าง จะทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.17$) รองลงมา ด้านการบริหารงาน ($\bar{x} = 4.13$) และด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ($\bar{x} = 4.10$) คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีการจัดให้มีผู้ประสานงานในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{x} = 4.30$) รองลงมา ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีการจัดแบ่งสายงานไว้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.29$) และผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีการมอบอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.28$)

คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่ ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีการกำกับและติดตามการทำงาน ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมา ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีการนำเสนอกลยุทธ์ที่แปลกใหม่ ($\bar{x} = 4.31$) และผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีการจูงใจให้เป็นความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 4.29$)

คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีความคิดเห็นสูงที่สุด ได้แก่ ผู้นำ

ทางการเมืองท้องถิ่นมีการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{x} = 4.24$) รองลงมาผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น มีการกำหนดระเบียบจนเป็นที่ยอมรับของทุกคน ($\bar{x} = 4.22$) และผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นมีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อชุมชน ($\bar{x} = 4.19$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านเพศ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ พบว่าประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านเพศ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนของอายุกับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า $F \text{ Prob} = .000$ มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด คือ 0.05 แสดงว่าประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน ผลจากการทดสอบ Multiple comparison test ด้วยวิธี Scheffe พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด คือ 0.05 ระหว่าง อายุ 18-30 ปีกับอายุ 51 ปี ขึ้นไป และอายุ 41-50 ปีกับอายุ 51 ปี ขึ้นไป นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ประชาชนที่มีคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการศึกษากับความคิดเห็นต่อ

คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า $F \text{ Prob} = .013$ มีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด คือ 0.05 แสดงว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน ผลจากการทดสอบ Multiple comparison test ด้วยวิธี Scheffe พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด คือ 0.05 ระหว่างการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษากับการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีและการศึกษาระดับปริญญาตรีกับการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า $F \text{ Prob} = .059$ มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด คือ 0.05 แสดงว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 5 ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนของอาชีพกับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า $F \text{ Prob} = .443$ มีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด คือ 0.05 แสดงว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลตามกรอบงานวิจัยประกอบด้วยดังนี้

1. คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารงาน อยู่ในระดับมากผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าการบริหารงานเป็นการทำหน้าที่ต่างๆ ที่กำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์การการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้นผลสำเร็จของการบริหารจัดการจึงจำเป็นต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กันเป็นกระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่นๆ หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภานุวัฒน์ เสงส์กุล (2559) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลตำบลทุ่งลาน อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลตำบลทุ่งลานแต่ละด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านความเป็นผู้นำ ด้านการมุ่งมั่นที่จะพัฒนาท้องถิ่น และด้านการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภาวะผู้นำทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำทางการเมือง เป็นกระบวนการของอิทธิพลที่บุคคลหนึ่งพยายามใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น ให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในการกล่าวถึงภาวะผู้นำจะต้องพิจารณาสิ่งต่อไปนี้ 3 ประการ คือ ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการภาวะผู้นำอยู่ที่ระดับความถูกต้องที่ผู้ตามจะปฏิบัติตามและการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้นำ คือบุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดในกลุ่มจะมาจากการเลือกตั้งแต่งตั้งหรือยกย่องจากกลุ่มให้เป็นผู้ชี้แนะช่วยเหลือให้กลุ่มปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จนประสบ

ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระพรหมวิหาร อติธมโม (แดนตงยั้ง) (2565) ได้ศึกษาคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ส่วนตัวในด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านอุดมการณ์ในการปฏิบัติการ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสัปปริสธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ ผาสุก และวัชรชาติมนตรี (2565) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์คือด้านคุณลักษณะการมีคุณธรรม คุณลักษณะการมีวิสัยทัศน์คุณลักษณะการมีพฤติกรรมผู้นำ คุณลักษณะการมีความรู้ทางด้านวิชาการ คุณลักษณะการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม คุณลักษณะความเป็นประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มะริม อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่ หากจะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระปลัดสถิตย์ โพธิญาโณ และวินิจ ผาเจริญ (2565) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแม่เหียะในภาพรวม 6 ด้านเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรมด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วมและด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามคุณลักษณะด้านเพศ พบว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านเพศ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าผู้ชายมักจะมีการติดต่อประสานงานกับเทศบาลตำบลมากกว่าผู้หญิง ดังนั้น ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ที่ท้องถิ่นที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมบัติ สิ้นลือนาม (2555) ได้ศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่นตามหลักทศพิธราชธรรมและหลักการบริหารยุคโลกาภิวัตน์ในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีศึกษาเฉพาะในเขตเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณสมบัติของผู้บริหารเทศบาลทั้งสองหลักการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ พบว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะ ด้านอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าผู้ที่มีอายุมากมักมีภารกิจที่ต้องดำเนินการในเทศบาลตำบลมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ดังนั้น ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติ ผาสุก และวัชรชาติมนตรี. (2565) ได้ศึกษาคุณลักษณะนักรการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักรการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามคุณลักษณะด้านระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกันผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูงมักจะมี

การให้ความสนใจและร่วมมือกับองค์ของการบริหารส่วนตำบลมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำ ดังนั้น ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมบัติ สิ้นลือนาม (2555) ได้ศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่นตามหลักทศพิธราชธรรมและหลักการบริหารยุคโลกาภิวัตน์ในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีศึกษาเฉพาะในเขตเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณสมบัติของผู้บริหารเทศบาลทั้งสองหลักการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามคุณลักษณะด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าผู้ที่มีรายได้น้อยหรือมากต่างก็ต้องพยายามหารายได้เพื่อเจือจุนด้านเศรษฐกิจจึงไม่ได้ติดต่อประสานงานกับเทศบาลตำบลมากนัก ดังนั้น ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติ ผาสุก และวัชรชาติมนตรี. (2565) ได้ศึกษาคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

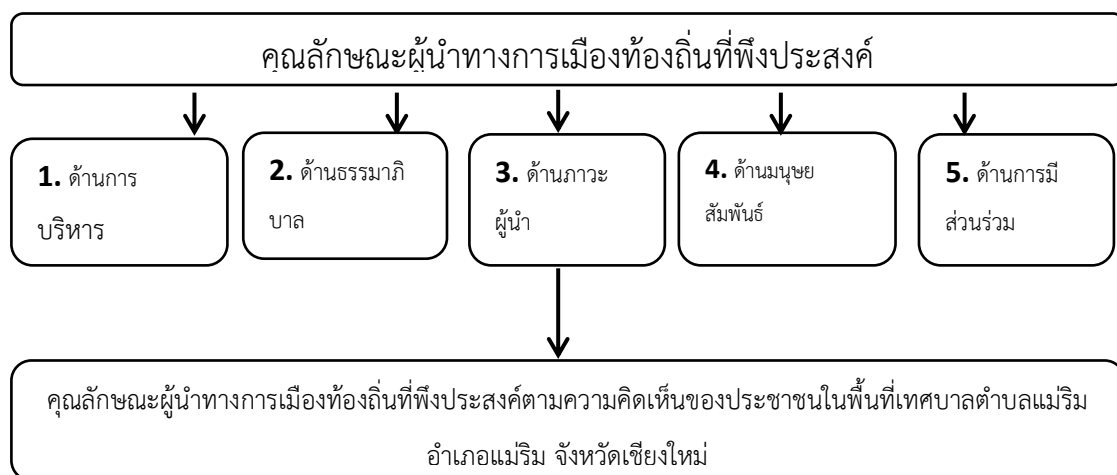
การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามคุณลักษณะด้านอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มริ อำเภอมแม่มริ จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่าผู้ที่ทำงานในทุกอาชีพต่างก็ต้องหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว จึงไม่สนใจการบริหารงานของเทศบาลตำบลเท่าที่ควร ดังนั้น ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ สิ้นลือนาม (2555) ได้ศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่นตามหลักทศพิธราชธรรมและหลักการบริหารยุคโลกาภิวัตน์ในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีศึกษาเฉพาะในเขตเทศบาลตำบลสาละวิน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณสมบัติของผู้บริหารเทศบาลทั้งสองหลักการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยในลักษณะแผนภาพที่แสดงคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

จากแผนภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ พอสรุปได้ว่าคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่สามารถสรุปเป็นความคิดรวบยอดให้เห็นถึงองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยเพื่อให้เห็นเชิงประจักษ์เฉพาะคุณลักษณะทางด้านการบริหาร ด้านธรรมาภิบาล ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งทั้ง 5 ด้านนี้จะครอบคลุมทุกด้าน จึงทำให้เห็นว่าองค์ประกอบที่เป็นตัวแบบและขยายองค์ความรู้จากตัวแบบที่ค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องนี้

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่มิม อำเภอแม่มิม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประชาชนมีความคิดต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจากประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นแต่ละด้าน พบว่ามีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันและส่วนประชาชนที่มีคุณลักษณะด้านอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการค้นพบจากการศึกษารั้งนี้ทั้งเป็นข้อเสนอแนะการนำผลงานวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาด้านทัศนคติคนงามพบว่าประชาชนเห็นว่าผู้นำทางการเมือง ควรมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาประชาชนในพื้นที่ และผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าผู้นำทางการเมืองควรมีการลงพื้นที่ในการให้ความช่วยเหลือและบริการประชาชนอย่างเต็มที่ทั้งแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน
2. การนำหลักการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการบูรณาการและส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและการบริหารงานขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ในการกระจายอำนาจเพื่อการแก้ปัญหาของท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ทำให้ประชาชนใช้ในการเลือกผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในหลากหลายมิติเช่น นโยบายพรรค ตัวผู้สมัคร หรือปัจจัยอื่น เช่น ความสัมพันธ์ที่ดี
2. ควรศึกษาค้นคว้าอย่างเจาะลึกในแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนในรอบด้าน เพื่อเปรียบเทียบที่จะนำไปสู่การปรับปรุงระเบียบบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้พัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลการพัฒนาการเมืองต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้นำท้องถิ่น แกนนำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนในพื้นที่ที่ร่วมให้ข้อมูล จนทำให้งานวิจัยนี้บรรลุผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอบคุณวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ได้อุดหนุนทุนในการทำวิจัยในครั้งนี้อย่างสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2546). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.
- เทศบาลตำบลแมริม. (2565). ข้อมูลพื้นฐาน. เรียกใช้เมื่อ 13 เมษายน 2565 จาก <http://www.maerim.go.th/about.php?id=1>
- นนท์ชนันท์กรณ ฝ้ายเทศ. (2564). คุณลักษณะผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามหลักสัปปุริสธรรมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี. วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, 3 (1), 13-22
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2535). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- พระพรหมวิหาร อติธมโม (แดนดงยิ่ง). (2565). คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น. วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์, 7 (2), 36-45.
- พระปลัดสถิตย์ โพธิญาณ และวินิจ ฝาเจริญ (2565) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแม่เหิยะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 3 (1), 12-20
- ภาณุวัฒน์ สังสกุล. (2559). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลตำบลทุ่งลาน อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 16 (1), 144-152.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: ชีระฟิล์มและโซเท็กซ์จำกัด.

สมบัติ สิ้นลือนาม. (2555). คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้บริหารท้องถิ่นตามหลักทศพิธราชธรรมและหลักการบริหารยุคโลกาภิวัตน์ในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งกรณีศึกษาเฉพาะในเขตเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. วารสารวิทยาสาร. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2540). ความขัดแย้งการบริหารเพื่อสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: เลิฟ แอนด์ลิฟเพรสจำกัด.

สุชาติ ผาสุก และวัชร ชาทิมนตรี. (2565). ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 3 (1), 21-29.

การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ

สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ*

DEVELOPMENT OF WORK LIFE QUALITY OF POLICE OFFICERS, CHAKRAWAT METROPOLITAN POLICE STATION

ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง¹ และ กมลพร กัลยานมิตร²

Duangrit Benjathikul Chairungruang¹ and Kamolporn Kalyanamitra²

¹⁻²มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻² Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding author E-mail: kramonporn@hotmail.com

Received 29 March 2022; Revised 27 April 2023; Accepted 30 April 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ และ 2) ศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการตำรวจของสถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ 198 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทียบกับตารางสำเร็จรูปของเครซี่ และมอร์แกน ได้จำนวน 148 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t (t-test) และ one - way ANOVA (F-test)

* ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง และ กมลพร กัลยานมิตร. (2566). การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 3(2), 106-121.

Duangrit Benjathikul Chairungruang and Kamolporn Kalyanamitra. (2023). Development of Work Life Quality of Police Officers, Chakrawat Metropolitan Police Station. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(2), 106-121.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jpsmbu.2023.11>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) ด้านความก้าวหน้า และความมั่นคงในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) ด้านเงินเดือน และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) ด้านประชาธิปไตยในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) และ 2) การเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ จำแนกตามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การพัฒนา, คุณภาพชีวิต, ข้าราชการตำรวจ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the development of work life quality of police officers, Chakrawat Metropolitan Police Station, and 2) to study the comparative development of work life quality of police officers, Chakrawat Metropolitan Police Station, classified by personal factors. The research was quantitative. The population used in this study was 198 police officers of Chakrawat Metropolitan Police Station. The sample size was determined by comparing with Krejcie & Morgan's table, totaling 148 samplings. The data collection tools were questionnaires. The data analyzed were percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA (F-test).

The results of the research revealed that 1) the development of the quality of working life of police officers Chakrawat Police Station Overall, the average was at a moderate level ($\bar{X} = 3.36$). When considering each aspect, it was found that Relationship with colleagues and supervisors The mean was at a high level ($\bar{X} = 3.70$). and stability in work The average was at the moderate level ($\bar{X} = 3.36$). Salary and other benefits The mean was at a medium level

($\bar{X} = 3.30$) in the working environment. The mean was at a medium level ($\bar{X} = 3.28$). Democracy in work. The mean was at a moderate level ($\bar{X} = 3.19$) and 2) the comparative development of work life quality of police officers, Chakrawat Metropolitan Police Station, classified by personal factors, it was found that overall and each aspect were not different.

Keywords: Development, Work Life Quality, Police Officer,

บทนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นองค์กรภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญต่อบุคคลในสังคม การดำรงชีวิตของประชาชนในสังคม ส่วนหนึ่งจะต้องมีการติดต่อประสานงานสำนักงานตำรวจ กำลังสำคัญในการทำงานคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศไทย บ้านเมือง จุดเริ่มต้นของความยุติธรรมที่จะเกิดกับประชาชนอยู่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมถึงการดำเนินงานในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานของตำรวจ โดยที่ตำรวจถือว่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย การทำงานของตำรวจจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อบ้านเมืองได้จะต้องมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี จะมีส่วนในการทำให้งานของตำรวจประสบความสำเร็จ ตำรวจที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ดี ก็จะทำให้สามารถพัฒนาและถ่ายทอดความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวออกมาอย่างเต็มที่ อันจะมีผลส่งถึงความเข้มแข็งของหน่วยงานและความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กิตติ แก้วทินกร, 2560)

ตามนโยบายประเทศ Thailand 4.0 ได้น้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 มาถอดรหัสเป็น 2 ยุทธศาสตร์สำคัญคือ 1. การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within) 2. การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก (Connect to the World) หากการสร้างความเข้มแข็งจากภายในคือ Competitiveness การเชื่อมโยงกับโลกภายนอกก็คือ Connectivity ซึ่งทั้ง Competitiveness และ Connectivity ทั้งสองประการต้องดำเนินควบคู่กันในการสร้างความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนให้กับสังคมไทย ด้วยการปรับทิศทางการพัฒนาที่ความสมดุล จำเป็นอย่างยิ่งในการเน้นมี 2 มิติ อันประกอบด้วย 1. ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Economic Wealth) 2. ความอยู่ดี มีสุขของผู้คนในสังคม (Social Well-

beings) 3. การรักษาสีงแวดล้อม (Environmental Wellness) 4. การยกระดับศักยภาพและคุณค่าของมนุษย์ (Human Wisdom) รวมถึงแนวคิดการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 และการเตรียมคนไทย 4.0 สูโลกที่หนึ่ง ผ่าน 4 กระบวน การเรียนรู้ดังกล่าว จะเป็นหัวใจสำคัญในการเปลี่ยนผ่านสังคมไทยไปสู่ “สังคมไทย 4.0” นั่นคือ สังคมที่มีความหวัง (Hope) สังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และสังคมที่มีความสมานฉันท์(Harmony) รากฐานการพัฒนา Thailand 4.0 จึงเริ่มต้นที่ “คนไทยทุกคน” ความสำคัญของการสร้างและพัฒนาโลกในระดับพื้นที่ เพื่อพัฒนาให้เกิดกลไกขับเคลื่อนที่คนไทยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งเสริมสร้างสังคมให้เข้มแข็งยั่งยืน เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมคุณภาพ สังคมคุณธรรม และสังคมที่สมดุล ยุทธศาสตร์ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นกลยุทธ์พระราชทานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่มีความ classic และใช้ช่วงชิงชัยชนะได้ในทุกเหตุการณ์โดยเฉพาะในสังคมยุค 4.0 ที่เทคโนโลยีจะเป็นนวัตกรรมตัวใหม่ที่เปลี่ยนแปลงโลกให้เล็กลงแค่อ้อมถึง และย่นเวลาแค่กระพริบตา เหตุการณ์จากมุมโลกหนึ่ง จะถูกเผยแพร่ในอีกมุมโลกหนึ่งต่อผู้คนนับล้านได้ในเวลาไม่ถึงนาที ความสะดวกในการปฏิบัติงานก็เป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญที่ตำรวจไม่ควรมองข้าม การสื่อสารสู่การพัฒนาโดยเฉพาะในระดับท้องที่ที่มีความหลากหลายแตกต่างกัน การก้าวสู่ความเป็น Thailand 4.0 จึงไม่พ้นหน้าที่ยามรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศอย่างตำรวจ ที่ต้องคอยคุ้มกัน ให้ทุกภาคส่วนมีความปลอดภัยจากภัยคุกคามต่าง ๆ นานา แม้ยุค 4.0 จะมุ่งเน้นเรื่องเงินๆ ทอง ๆ เน้นรายได้ของประเทศ เน้นเศรษฐกิจของชาติ แต่ถ้ากลไกการขับเคลื่อนไปข้างหน้า โดยไม่หวังเรื่องคุณภาพชีวิต ปลอดภัย การสร้างความเข้มแข็ง ให้สามารถขับเคลื่อนบทบาทของตำรวจในยุค 4.0 ให้เข้าใจบทบาทตัวของเราเอง อยู่ในฐานะองค์ประกอบที่เป็นกลไกหลักประกันการลดความเสี่ยง และเพิ่มความมั่นใจในความปลอดภัยแก่สังคมในฐานะผู้รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม (เชิงธรณ ริมผดี, 2565)

ในส่วนของสถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ เป็นหน่วยงานย่อยที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และมีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุข รักษาความสงบเรียบร้อย บริการประชาชน และให้ความยุติธรรมกับประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน ที่เป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงานในหน้าที่ตำรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดและบรรลุตามเป้าหมายของหน่วยงาน ข้าราชการตำรวจทุกคนของสถานีตำรวจนคร

บาลจักรวรรดิ ถือเป็นกำลังสำคัญของหน่วยงาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจจึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ก้าวทันต่อความเจริญของสังคมในปัจจุบัน และยังเป็นการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจ
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ จำนวน 198 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เทียบกับตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) ได้ จำนวน 148 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ชั้น/ยศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานี

ตำราวจนกรบาลจักรวรรดิ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยกำหนดวันรับแบบสอบถามกลับคืน และไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t (t-test) ค่า One-Way Analysis of Variance

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ทำการวิเคราะห์โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ปรากฏดังตาราง 1 - 6

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. อาคารสถานที่ ให้อำนวยความสะดวกต่อการทำงานของท่าน	3.32	0.48	ปานกลาง
2. สถานที่ทำงาน มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	3.35	0.57	ปานกลาง
3. สถานที่ทำงานส่งเสริมให้ท่านมีสุขภาพจิต และสุขภาพกายที่ดีในการทำงาน	3.25	0.55	ปานกลาง
4. หน่วยงานของท่าน มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานอย่างเพียงพอ และเหมาะสมในการใช้งาน	3.14	0.66	ปานกลาง
5. มีการบำรุงรักษาอาคาร และวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมใช้งานได้เสมอ	3.32	0.56	ปานกลาง
รวม	3.28	0.34	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับ

ปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยสถานที่ทำงาน มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ อาคารสถานที่ เอื้ออำนวย และสะดวกต่อการทำงานของท่าน ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.48) และมีการบำรุงรักษาอาคาร และวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมใช้งาน ได้เสมอ ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.56) ส่วนหน่วยงานของท่าน มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน อย่างเพียงพอ และเหมาะสมในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.66)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน

ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ท่านพอใจกับความมั่นคงในหน้าที่การงานในปัจจุบัน	3.41	0.53	ปานกลาง
2. ในหน่วยงานของท่านมีตำแหน่งหน้าที่ ที่พร้อมจะให้ท่านก้าวขึ้นไปสู่ตำแหน่งที่สูงกว่าได้ตามลำดับ	3.39	0.55	ปานกลาง
3. หน่วยงานของท่านให้การสนับสนุน ให้มีการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน	3.45	0.53	ปานกลาง
4. หัวหน้า ผู้บังคับบัญชา มีความยุติธรรมในการพิจารณาความดี ความชอบ	3.25	0.63	ปานกลาง
5. การพิจารณาเลื่อนตำแหน่งในหน่วยงานของท่าน เป็นไปโดยยึดถือความสามารถในการทำงานเป็นเกณฑ์	3.32	0.50	ปานกลาง
รวม	3.36	0.30	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยหน่วยงานของท่านให้การสนับสนุน ให้มีการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.53) รองลงมาคือ ท่านพอใจกับความมั่นคงในหน้าที่การงานในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.53) และในหน่วยงานของท่านมีตำแหน่งหน้าที่ ที่พร้อมจะให้ท่านก้าวขึ้นไปสู่ตำแหน่งที่สูงกว่าได้

ตามลำดับ ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.55) ส่วนหัวหน้า ผู้บังคับบัญชา มีความยุติธรรมในการพิจารณาความดี ความชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา

ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การทำงานของท่านได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี	3.84	0.75	มาก
2. ท่านพอใจกับความสัมพันธ์ของท่าน กับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา	3.69	0.89	มาก
3. หัวหน้าของท่าน ให้คำปรึกษาแก่ท่าน เมื่อมีปัญหาในเรื่องงานเกิดขึ้น	3.51	0.85	มาก
4. หัวหน้าของท่านมักรับฟังความคิดเห็นของท่านในการปฏิบัติงาน	3.80	0.81	มาก
5. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานเสมอ (งานแข่งกีฬา ฯลฯ)	3.63	0.98	มาก
รวม	3.70	0.65	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา โดยรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยการทำงานของท่านได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.75) รองลงมาคือ หัวหน้าของท่านมักรับฟังความคิดเห็นของท่านในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.81) และท่านพอใจกับความสัมพันธ์ของท่านกับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.89) ส่วนหัวหน้าของท่าน ให้คำปรึกษาแก่ท่าน เมื่อมีปัญหาในเรื่องงานเกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.85)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาคูณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านเงินเดือน และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น

ด้านเงินเดือน และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ท่านได้รับค่าตอบแทน จากการทำงานเพียงพอสำหรับการใช้จ่าย ตามภาวะเศรษฐกิจการครองชีพในปัจจุบัน	3.27	0.59	ปานกลาง
2. ท่านได้รับค่าตอบแทนอย่างยุติธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ร่วมวิชาชีพ ที่มีลักษณะเดียวกันที่สังกัดหน่วยงานอื่น	3.32	0.67	ปานกลาง
3. ท่านได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงานที่ท่านรับผิดชอบ	3.36	0.58	ปานกลาง
4. ท่านมีความพึงพอใจกับสวัสดิการในด้านค่ารักษาพยาบาล	3.31	0.58	ปานกลาง
5. ท่านมีความพึงพอใจกับสวัสดิการในด้านค่าเล่าเรียนบุตร	3.43	0.55	ปานกลาง
6. ท่านมีความพึงพอใจกับสวัสดิการในด้านค่าเลี้ยงดูบุตร (รายเดือน)	3.26	0.64	ปานกลาง
7. ท่านมีความพึงพอใจกับการปรับอัตราเงินเดือนของหน่วยงานท่าน	3.20	0.64	ปานกลาง
8. ค่าตอบแทนที่ท่านได้รับเป็นไปตามความคาดหวังของท่าน	3.22	0.62	ปานกลาง
รวม	3.30	0.37	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า การพัฒนาคูณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคมของงาน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจกับสวัสดิการในด้านค่าเล่าเรียนบุตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.55) รองลงมาคือ ได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงานที่ท่านรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.58) และได้รับค่าตอบแทนอย่างยุติธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ร่วมวิชาชีพ ที่มีลักษณะเดียวกันที่สังกัดหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.67) ส่วนมีความพึงพอใจกับการปรับอัตราเงินเดือนของหน่วยงานท่าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.64)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน

ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บังคับบัญชาของท่านให้ความเสมอภาคในการทำงาน	3.35	0.66	ปานกลาง
2. ผู้บังคับบัญชารับฟังปัญหาและแก้ไขตามข้อเสนอของ เสียงส่วนมาก	3.19	0.67	ปานกลาง
3. หน่วยงานของท่านให้อิสระท่านในการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน	3.13	0.67	ปานกลาง
4. เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาให้ความเคารพในสิทธิส่วนบุคคล และไม่ก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของท่าน ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน	3.15	0.68	ปานกลาง
5. หน่วยงานของท่านมักสอบถามความคิดเห็นของท่าน เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงสภาพการทำงานให้ดีขึ้น	3.14	0.63	ปานกลาง
รวม	3.19	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บังคับบัญชาของท่านให้ความเสมอภาคในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.66) รองลงมาคือ ผู้บังคับบัญชารับฟังปัญหาและแก้ไขตามข้อเสนอของเสียงส่วนมาก ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.67) และเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาให้ความเคารพในสิทธิส่วนบุคคล และไม่ก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของท่าน ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.68) ส่วนหน่วยงานของท่านให้อิสระท่านในการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ จำแนกเป็นรายด้าน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	3.28	0.34	ปานกลาง
2. ด้านความก้าวหน้า และความมั่นคงในการทำงาน	3.36	0.30	ปานกลาง
3. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา	3.70	0.65	มาก
4. ด้านเงินเดือน และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น	3.30	0.37	ปานกลาง
5. ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน	3.19	0.45	ปานกลาง
รวม	3.36	0.32	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.65) และมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความก้าวหน้า และความมั่นคงในการทำงาน ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.30) ด้านเงินเดือน และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.37) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.34) และด้านประชาธิปไตยในการทำงาน ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.45) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ จำแนกตามชั้นยศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนพบว่า

1. ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ที่มีชั้นยศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
2. ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติมได้ดังนี้

1) การศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิมีภารกิจและบทบาทหน้าที่ต้องปฏิบัติหลายอย่าง ภายใต้อำนาจจำกัดในเรื่องของเวลา และจำนวนบุคลากร ข้าราชการตำรวจต้องทำงานเพิ่มขึ้นอยู่เท่าตัว ซึ่งเกินกำลังของตนเองจึงอาจส่งผลให้คุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา วิริยะไชยวงศ์ (2562) ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงาน ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยรวมและรายข้อ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สถานที่ทำงานมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อาคารสถานที่ ให้อำนาจ และสะดวกต่อการทำงานของท่าน และมีการบำรุงรักษาอาคาร และวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมใช้งานได้เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญวิสิษฐ์ สุวรรณจินดา (2560) เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 9 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของ ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 9 ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 9 มีคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ด้านความก้าวหน้า และความมั่นคงในการทำงาน โดยรวมและรายข้อมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ หน่วยงานของท่านให้การสนับสนุน ให้มีการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อ

ความก้าวหน้าในการทำงาน ท่านพอใจกับความมั่นคงในหน้าที่การงานในปัจจุบัน และในหน่วยงานของท่านมีตำแหน่งหน้าที่ ที่พร้อมจะ让您ก้าวหน้าขึ้นไปสู่ตำแหน่งที่สูงกว่าได้ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์เทพ เกษเดวณ (2555) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ (ดอนเมือง) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือพนักงาน จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานใน ด้านผลตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และส่งเสริมสุขภาพ ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน ด้านการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ด้านสิทธิของพนักงาน อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา โดยรวมและรายช้อมีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การทำงานของท่านได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี หัวหน้าของท่านมักรับฟังความคิดเห็นของท่านในการปฏิบัติงาน และท่านพอใจกับความสัมพันธ์ของท่าน กับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิณี เตชะตา (2551) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ผลการศึกษา พบว่า 1) คุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมของพนักงานหน่วยงานกลางของบริษัทฯ อยู่ในระดับสูง โดยคุณภาพชีวิตการทำงานในแต่ละด้านจากทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่ เพียงพอและยุติธรรม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง ด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับ บุคคลอื่น ด้านสิทธิส่วนบุคคล ด้านความสมดุลของชีวิต และด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคมก็อยู่ในระดับสูงด้วย

1.3 ด้านเงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทนอื่น โดยรวมและรายช้อมีคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีความพึงพอใจกับสวัสดิการในด้านค่าเล่าเรียนบุตร ได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงานที่ท่านรับผิดชอบ และได้รับค่าตอบแทนอย่างยุติธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ร่วมวิชาชีพ ที่มีลักษณะเดียวกันที่สังกัดหน่วยงานอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปรียา เตชะอศวนันท์ (2551) ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านฝ่ายงานอำนวยการที่สังกัด ด้านรายได้พิเศษจากการ

ทำงานต่อเนื่อง ด้านรายได้จากงานพิเศษอื่น ๆ และด้านหนี้สิน มีผลต่อระดับความผูกพันของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการอำนวยการ ตำรวจภูธรภาค 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

1.4 ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน โดยรวมและรายข้อ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาของท่านให้ความเสมอภาคในการทำงาน ผู้บังคับบัญชารับฟังปัญหาและแก้ไขตามข้อเสนองานของเสียส่วนมาก และเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาให้ความเคารพในสิทธิส่วนบุคคล และไม่ก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของท่าน ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติ แก้วทินกร (2560) เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สังกัดกองบังคับการ ตำรวจนครบาล 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ย รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านค่าตอบแทน ด้าน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาตนเอง ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน ด้านการทำงานร่วมกันกับสังคม ด้านประชาธิปไตยภายในองค์กร ด้านความสมดุลในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว

2) การเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจสถานี

ตำรวจนครบาลจักรวรรดิ จำแนกตามชั้นยศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเนื่อง พบว่า ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลจักรวรรดิ ที่มีชั้นยศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเนื่อง ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐฐาพร อีร์ศรีพงศ์ (2560) เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลเทียนทะเล ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการทำงานและอัตราเงินเดือนต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลเทียนทะเลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลเทียนทะเล ไม่แตกต่างกัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ควรมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานอย่างเพียงพอ และเหมาะสมในการใช้งาน
2. ด้านความก้าวหน้า และความมั่นคงในการทำงาน หัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาควรมีความยุติธรรมในการพิจารณาความดี ความชอบ
3. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาควรให้คำปรึกษา เมื่อมีปัญหาในเรื่องงานที่เกิดขึ้น
4. ด้านเงินเดือน และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ควรปรับอัตราเงินเดือนและให้ได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่าย ตามภาวะเศรษฐกิจค่าครองชีพในปัจจุบัน
5. ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน ควรให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นในการทำงาน และควรมีการสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขสภาพการทำงานให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ แก้วทินกร. (2560). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 6. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 5(3).
- จิตติมา วิริยะไชยวงศ์ (2562) คุณภาพชีวิตการทำงานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 2. วารสารอาชญากรรมและความปลอดภัย. 3(1).
- เชิงรณ रिมนดี. (2565). ตำรวจไทย 4.0. เรียกใช้เมื่อ 12 มีนาคม 2565 จาก <https://www.police9.go.th/>
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2540). พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง.
- พงษ์เทพ เกษะด่วน. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่(ดอนเมือง). ใน การค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University) เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบายสาธารณะ สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร ทศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอกแต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ (ราย 2 เดือน) ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน, ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม, ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน - ตุลาคม และ ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบายสาธารณะ สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabun PSK ตั้งค่านำกระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ 300 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) **บทคัดย่อ (Abstract)** เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ

2) **บทนำ (Introduction)** ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัยและระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) **วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)** ระบุแบบแผนการวิจัย การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

4) **ผลการวิจัย (Results)** เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับ อย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

5) **อภิปรายผล (Discussion)** เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

6) **องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge)** ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

7) **สรุป (Conclusion) / ข้อเสนอแนะ (Recommendation)** ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

8) **เอกสารอ้างอิง (References)** ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) สรุป (Conclusion)
- 5) เอกสารอ้างอิง (Reference)

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิงตัวอย่างเช่น การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนาคมนวัตกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559) โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่พิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้จักเป็นอัตตาแล้วไซ้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ” (วิ.ม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกสวดี เชี่ยวชาญ, 2557)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (นิรมัย คุ่มรักษา และอัจจิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ทศพร คำผลศิริ และคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Phathong, K., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N, 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.// สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษญา ผาทอง. (2548). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).//ชื่อเรื่อง/(เลขหน้าที่อ้าง).//สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ชลิตา บัณฑุวงศ์. (2556). ข้าวและชาวนาไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง ใน พจนก กาญจนจันทร์ (บรรณาธิการ), คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (หน้า 39-68). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ชื่อวารสาร.//ปีที่/(ฉบับที่), /เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษภา ผาทอง และคณะ. (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์, 3(2), 16-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ใน ชื่อสารานุกรม,(เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง).
สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิท อาจพันธ์. (2537). หม้อคอควย. ใน สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขตหัวเมืองฝ่ายเหนือ, (หน้า 274-275). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้น.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ผู้จัดการรายวัน, น.13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน/ ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา./ ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พรไทย ศิริสาธิตกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการปรับตัวของชาวนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นายมนัส ภาควง. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน. ใน รายงานการวิจัย. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).// ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.// (ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

ไชยศิริ สติริกุล. (5 พ.ย. 2562). วิธีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าว. (พระมหาปรัชญ์ อดิเทพ, สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ฤทัยชนก จริจิจิตร. (2555). กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.tpsa.moc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf>

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562 . เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อเรื่อง(ถ้ามี). //ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1 (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2558). คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) Promotion Manual (DSPM). เชียงใหม่: สยามพิมพ์นานา.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม และธรรมบุญ รวีผ่อง. (2554). ผลการส่งเสริมพัฒนาการ กล้ามเนื้อมัดเล็ก สำหรับเด็กพัฒนาการช้าโดยพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดมหาสารคาม. ใน รายงานการวิจัย. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- พระสุตริภักษ์ วิสุทโธ และเดชชาติ ตรีทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชนในตำบลทรายขาว อำเภอกั๊กไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 2(2), 8-13
- พระสถาพร ปุณณนนโท (เจ้าจวนจระ) และคณะ. (2562). การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการทำงานจิตอาสาของชุมชนวัดสระเกษ อำเภอมือง จังหวัดสงขลา. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 3(2), 16-31.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสาธารณสุขอ่างทอง. (2560). รายงานทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ DSPM ปีงบประมาณ 2560 (อินเทอร์เน็ต). เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2562 จาก <http://atg.hdc.moph.go.th>
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). ศิลปะการแห่งโนราห์. เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phetthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.
- Elizabet, B. (1990). Ecotourism: The Potentials and Pitfalls. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.

Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helping practices and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, 22(2), 334-337.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้ที่เว็บไซต์ของวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชนิเวศน์ ปัตตานี ได้ที่ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : ketsada.iadp@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชนิเวศน์ ปัตตานี

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชนิเวศน์ ปัตตานี หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะ

ได้รับวารสารสิ่งฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความใน
วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding author E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุประเภทของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัย ที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt)ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

.....(16.pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้างนโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ).....

.....2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ).....

.....3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา.....

.....4.สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (16 pt)

1.....(16.pt).....

2.....(16.pt).....

3.....(16.pt).....

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16.pt).....ระบุรูปแบบของการวิจัย.....ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง.....การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....การเก็บรวบรวมข้อมูล.....การวิเคราะห์ข้อมูล.....

[illegible]

.....

.....

.....

.....

(16 pt) อภิปรายผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยสอดคล้องหรือไม่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของใคร สามารถนำมาอภิปรายได้ทั้งหมด

[illegible]

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

...(16 pt).....ระบุนองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย.สังเคราะห์
ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจ
ง่าย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

...(16 pt).....สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับได้ใจความ.....พร้อมข้อเสนอแนะที่
ได้จากการวิจัย.....และการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

...(16 pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding author E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

... (16 pt)

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

(16 pt)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

.....(16 pt).....

(The page contains horizontal dashed lines for writing.)

สรุป (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

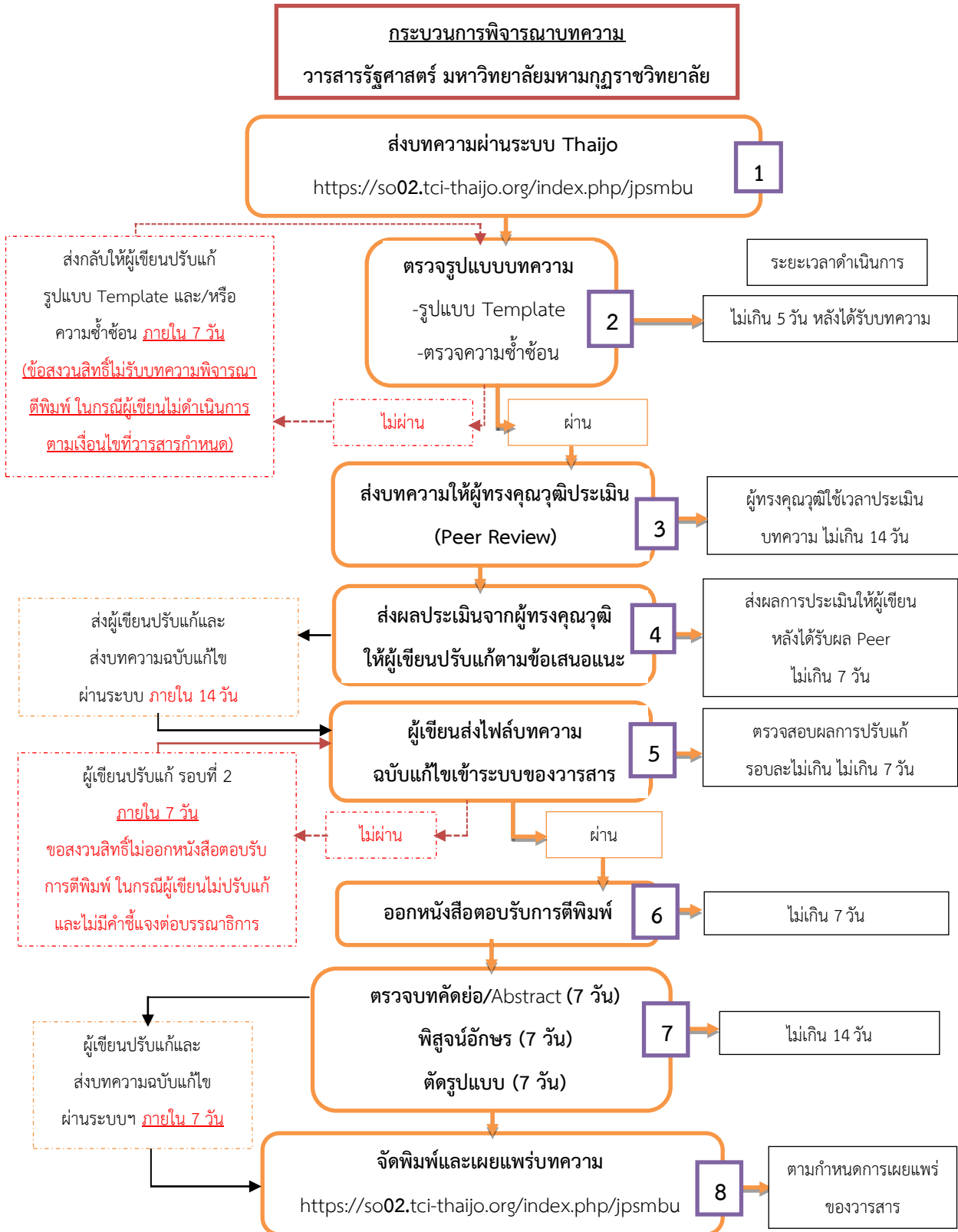
.....

.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ: ระยะเวลาของกระบวนการพิจารณาบทความตั้งแต่ผู้พิมพ์ส่งบทความเข้าระบบ ขั้นตอนที่ 1-6 ใช้ระยะเวลา
ประมาณ 1 เดือน ในการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์ (ผู้พิมพ์บทความต้องปรับแก้บทความตามกำหนด)